

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACARA

Nr. 41 (385) - 13 octombrie 1962

Biblioteca Centrală
Regiunea
Hunedoara-Deves

Intr-o zi din zile
nu amănate ale
Muzeului de artă al R.P.R.

VIZITA ÎN INDONEZIA

În timpul solemnității de înmînare a înaltelor distincții indoneziene.
Înălții oaspeți primiți cu însuflețire de studenții Universității din Djakarta.

A SOLILOR POPORULUI ROMÎN

La Universitatea din Djakarta tovarășii Gheorghe Gheorghiu-Dej și Ion Gheorghe Maurer s-au fotografiat alături de un grup de tinere îmbrăcate în pitorești costume naționale.

Cu stegulețe românești și indoneziene, acești copii aclamă cu entuziasm pe oaspeții români.

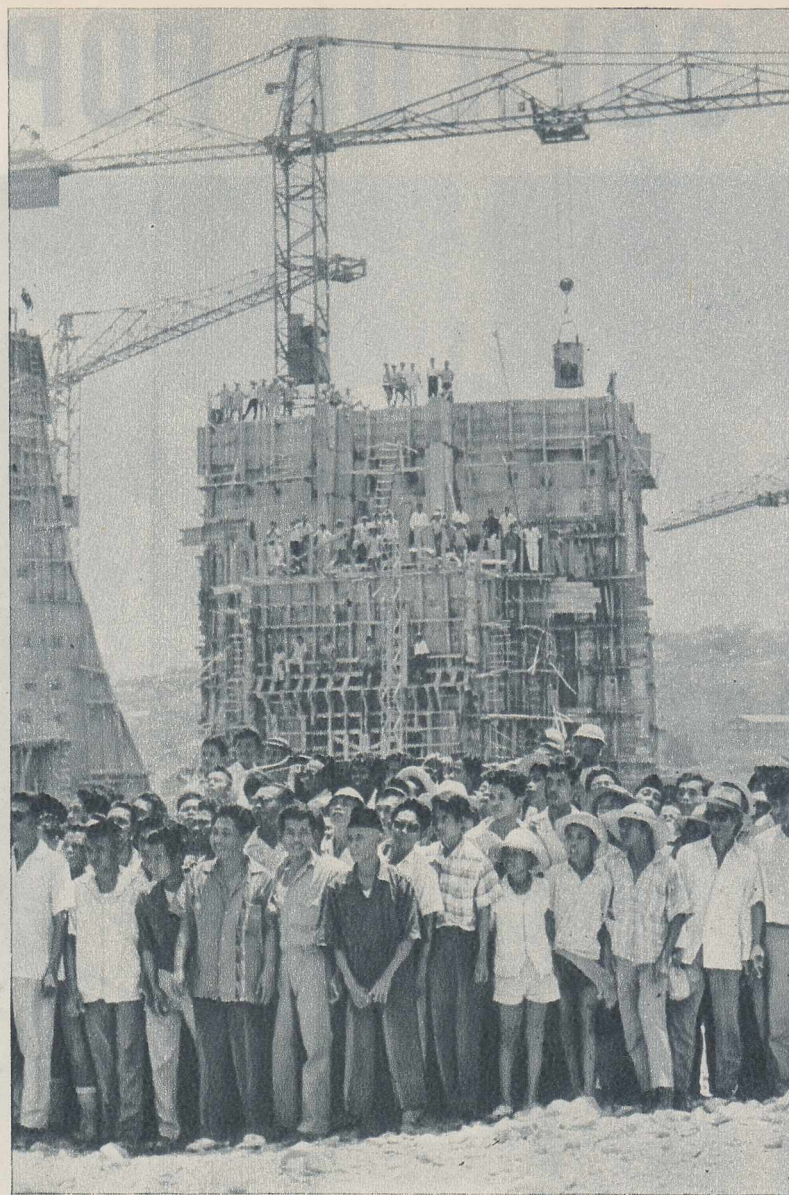

Tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej roştin-
du-şi cuvântarea în parlamentul indonezian.

Convorbire prietenească la reşedinţa preşedintelui Indoneziei, dr. Sukarno.

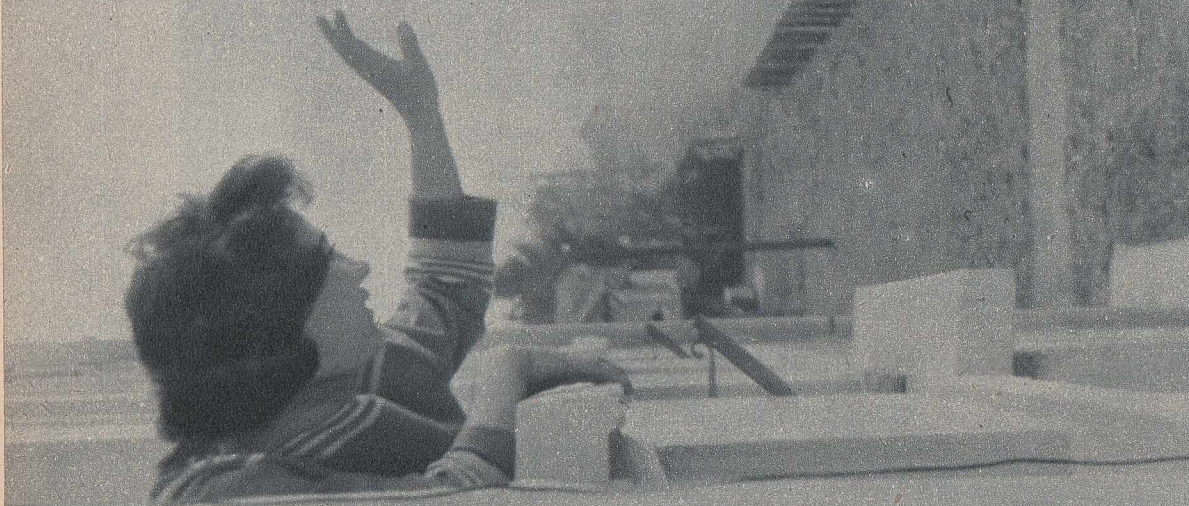

Muncitorii marelui şantier al hidrocentralei
de la Djatiluhur aşteaptă sosirea oaspeţilor.

BLOGUL TINERFLOR TEXTILISTE

O imagine devenită, spun fetele, istorică. Margareta Covaci și Eva Szacs s-au căsătorit cam în același timp și, firește, se mută din cămin.

nter-unul din cartierele noi ale oraşului Sf. Gheorghe s-a înălţat un bloc de construcţie recentă în care locuiesc 134 de tinere muncitoare de la uzinele textile „Gh. Doja”. Viata în cămin e mai interesantă, mai plăcută decât de una singură. Aici stau tovarăşele tale, colegile de şcoală, aici sînt fete care cîntă minunat la chitară sau de la care poţi învăţa să dansezi. În sfîrşit, cînd familia îţi este departe, în cine ştie ce colţ de ţară, căminul se străduieşte s-o înlocuiască, primindu-te cu căldură şi grijă.

Maria Buruiană este tocmai de prin părţile Iaşilor. Ar fi putut să-şi găsească o cameră în oraş, o gazdă, dar a preferat căminul. Viorica Popovici e din Oltenia. Cînd a fost dat în folosinţă „blocul tinerelor textileste”, a cerut să locuiască în cămin. Ida Miklos, din Miercurea Ciuc, n-a stat nici ea pe gînduri şi s-a mutat în cămin îndată ce i s-a oferit această posibilitate.

Fără îndoială că cele 134 de tinere textileste îşi au fiecare viaţa şi visele lor, temperamentul propriu. Dar mai presus există relaţiile tovarăşeşti create în munca de zi cu zi, în învăţătura comună, în ajutorul pe care şi-l dau la nevoie una alteia.

CINCI PRIETENE

Elena Albuiescu, Ioana Căpraru, Ana Neacşu, Ileana Cazacu, Ioana Roşca... Cinci din cele 50 de viitoare absolvente ale şcolii medii serale. Toate locuiesc în cămin, lucrează în acelaşi schimb, în secţia pieptănat, şi sînt bune prietene. Cîteva date din biografia lor coincid punct cu punct. În 1958 au terminat şcoala profesională textilă din Bucureşti. După o scurtă perioadă de lucru la Filatura romînească de bumbac, au venit la uzinele textile „Gh. Doja”. În 1959 au început şcoala medie serală. Toate cinci sînt acum în clasa a XI-a.

Vor merge oare şi mai departe împreună? Elena, de pildă, e hotărîtă: va urma Facultatea de industrie uşoară. Ana are alte planuri: în sectorul industriei textile, chimiştii au un cuvînt greu de spus. Or, pasiunea ei este tocmai ştiinţa care studiază proprietăţile substanţelor, metamorfozele lor complicate, fenomenele care însoţesc aceste transformări. Ioana Căpraru încă nu s-a decis. Ar vrea şi ea să devină inginer, dar şcoala i-a trezit un interes deosebit şi pentru literatură. O atrage cariera de profesoară („profesoară într-o şcoală textilă” — adaugă totdeauna, nevrînd să se creadă cumva că ar putea renunţa la orice legătură cu meseria ei de astăzi).

Indiferent spre ce facultate se vor simţi mai mult atrase, prietenia care le leagă de atîţia ani va dăinui şi mai departe. Elena cu chipul mereu surfzător, de o exuberanţă neobosită a fost — şi continuă să fie — în această prietenie a celor cinci filatoare, ceea ce s-ar putea chema elementul tonic, stimulator, care insuflă convingerea că şi cele mai dificile obstacole pot fi uşor de trecut. La începutul şcolii, de pildă, după ce ieşeau seara tîrziu din schimbul de după-amiază, era nespun de greu să-ţi

întrerupi în zori somnul ca să te aşezi la învăţat. Dar altfel nu se putea. Elena a reuşit, încetul cu încetul, să prefacă aceste eforturi în plăcute ore de instruire, devenite o obişnuinţă pentru cele cinci prietene. Anei, fire mai potolită, înclinată spre visare (ochii ei sînt mereu larg deschişi, scrutînd depărtări nevăzute), i se pare şi astăzi că fără Elena n-ar fi izbutit să se ţină serios de învăţatură.

SE CAUTĂ O... PREŞEDINTĂ

Legile fizicii, transformările substanţelor, istoria literaturii sînt preocupări majore. Dar viaţa căminului înseamnă şi altceva. Blocul tinerelor textileste are în acest sens o tradiţie interesantă. Iată, ne aflăm într-o duminică oarecare. E dimineaţă. Fetele nu lucrează şi n-au nici şcoală. Sînt în camerele lor. Îşi fac curat, citesc sau, pur şi simplu, sporovăiesc. Deodată, pe culoar se aude o voce:

— Fetelor, a venit tovarăşa Dobre...

Nici nu ţi-ai dat seama cînd s-a umplut biblioteca. Tovarăşa Dobre, profesoară la şcoala medie serală, s-a aşezat lîngă fereastră. În felul acesta poate cuprinde cu privirea întreaga încăpere.

— Tema discuţiei de astăzi — începe ea — va fi: „Cum trebuie să trăim”.

Un murmur de interes străbate biblioteca. Apoi se aşterne liniştea cea mai adîncă. Profesoara vorbeşte cu căldură, alege pildele cele mai elocvente din viaţa comuniştilor şi uteciştilor din ţara noastră, povesteşte despre eroii unor cărţi cunoscute şi îndrăgite, înfăţişează limpede şi luminos chipul omului nou, constructor al socialismului. La început cu timiditate, fetele intervin, aduc exemple chiar din uzina şi din căminul lor. Se ivesc şi păreri contradictorii.

Timpul se scurge pe nesimţite la aceste discuţii utile. Toamna trecută, cînd am stat de vorbă pentru întia oară cu cîteva fete din cămin, şi acum, recent, cînd le-am întîlnit din nou, am înţeles prea bine de ce ele participă cu interes la asemenea acţiuni. Am înţeles de ce şi celelalte iniţiative ale comitetului de conducere al căminului — convorbiri pe teme de sănătate şi igienă, cursuri de croitorie sau gospodărie, discutarea unor probleme legate de buna convieţuire, de respectarea liniştii — atrag numeroase tinere muncitoare.

De curînd, preşedinta comitetului a plecat din cămin. Fata s-a căsătorit şi s-a transferat la o întreprindere textilă din Tg. Mureş. Dar credem că nu acesta este singurul motiv pentru care buna tradiţie a blocului tinerelor textileste a fost întrucîtva dată uitării. Fetele susţin că se simte nevoia unui sprijin mai consistent din partea comisiei de femei şi a organizaţiei U.T.M. din uzină. Se pare că, de cînd căminul a trecut în administrarea întreprinderii oraşeneşti de gospodărie comună, uzina consideră că nu trebuie să se mai ocupe cu aceeaşi grijă de tinerele muncitoare care locuiesc aici. Ar fi binevenită o întîlnire între fetele din cămin şi reprezentanţii

uzinei. Împreună vor putea astfel găsi formele cele mai potrivite de legătură. Deşi nu stă înscris nicăieri, un fapt este incontestabil: toată viaţa care pulsează în blocul tinerelor textileste este strîns legată de uzină.

O CHITARĂ CÎNTĂ...

Chiar şi fetele care lucrează dimineaţa, iar după-amiaza frecventează cursurile şcolii medii — deci cele mai ocupate — au şi ele o mie şi una de alte preocupări. Ioana Căpraru şi-a cumpărat o fustă pe care n-a îmbrăcat-o niciodată pentru că-i cam largă. Victoria Burcea se pricepe la croit şi, fireşte, a fost solicitată să-şi dovedească îndemînarea. Camera arată acum ca un atelier de croitorie. Fierul de călcat s-a încins într-atît încît Ana, care suportă greu căldura, pleacă bombănind în bibliotecă. Aici e mai plăcut. Irma Şimo cîntă la chitară, iar cîteva fete o acompaniază. Irina Ban, căreia îi place foarte mult muzica uşoară, e şi ea printre ele. Cineva se supără:

— Biblioteca nu-i cameră de muzică!

Hm, asta cam așa e. Mai ales cînd cea care intervine este Iolanda Szabo, membră în comitetul de conducere al căminului. Chitara, fetele dispar, retrăgîndu-se în camera Irinei. Aici cîntecul se infiripă din nou revărsîndu-se vesel prin fereastra deschisă în stradă.

Iolanda, rămasă în uşa bibliotecii, ascultă o clipă cîntecul. Apoi se îndepărtează zîmbind. Nu este împotriva chitarei şi nici a muzicii. Ea însăşi face parte din brigada artistică de agitaţie a filaturii şi din echipa de dansuri a uzinei. Dar nu poate fi de acord ca biblioteca, refugiu cel mai liniştit din cămin, cîntat de zecile de fete care vor să studieze, să fie transformată în sală de distracţie. Din păcate, nu au o încăpere cu o asemenea destinaţie. Ar fi oare greu să se amenajeze un club sau măcar un colţ roşu în cămin? „Nu, nu cred” — gîndeşte Iolanda. Poate ar fi găsit chiar atunci şi soluţia dacă nu s-ar fi simţit deodată trasă în cameră şi îmboldită să se îmbrace.

— Ai uitat? Avem repetiţii la dansuri...

Tamaş, Lanţchi erau gata de plecare şi ea, gata să întîrzie. Iolanda roşeşte uşor şi se scuză. Ţine foarte mult la punctualitate. În cîteva minute este gata şi toate trei pornesc spre repetiţii.

Oare cu ce se ocupă prietenile lor rămase în cămin?

Unele se pregătesc să plece spre uzină. Altele îşi prepară, poate, lecţiile. Pe Ioana ne-o închipuim privind — pentru a cîta oară? — ilustratele acelea frumoase colorate care mărturisesc o prietenie sau, cine ştie, o dragoste... Elena citeşte, desigur, cu sufletul la gură, reviste căuţînd noi veşti despre actorii ei preferaţi... Pe Ana o vedem la fereastră, cu ochii ei visători larg deschişi către zările albastre ale viitorului. Un viitor dătător de încredere...

Nu-i așa, Ana?

L. GODEANU
Fotografii de Lică IOSIF

Eroul filmului „Flăcări și flori“, interpretat de micul actor Kolea Burleac.

Festivalul filmului sovietic, manifestare tradițională în cadrul Lunii marii prietenii, ne aduce an de an mesajul unei cinematografii ce propagă nobilele idealuri ale constructorilor comunismului.

Și de astă dată cele mai multe dintre filmele sovietice ce urmează să ruleze pe ecranele noastre se numără printre cele mai valoroase cuceriri ale artei cinematografice, remarcate și pe ecranele marilor festivaluri internaționale ale anului.

Dările de seamă despre Festivalul de la Cannes au semnalat opiniei publice filmul „Când copacii erau mari“ al regizorului Lev Kulidjanov. Soarta unui om decăzut care se dă drept tatăl unei tinere colhoznice pentru a trăi din munca ei este povestită cu un pătrunzător simț psihologic și cu o rară poezie a vieții cotidiene. Filmul este un adevărat imn al încrederii în om.

Marele premiu al Festivalului de la Karlovy Vary „Globele de cristal“ a încununat capodopera lui Mihail Romm „Nouă zile dintr-un an“, un film-meditație și totodată o pasionantă dezbatere pe tema răspunderii omului contemporan față de epoca sa și față de propriul său ideal moral. La festival apare și un alt film prezentat la Karlovy Vary, „Casa de la răscruce“, realizat de regizorul Stanislav Rostofki.

La Veneția, cinematografia sovietică a fost reprezentată de două generații de creatori. Romanul cinematografic în două serii „Oameni și fiare“, semnat de cunoscutul regizor Serghei Gherasimov în dubla calitate de autor al scenariului și realizator, ilustrează în mod strălucit una din tendințele prezente în cinematografia contemporană sovietică, aceea a filmului epic, demn continuator al tradițiilor prozei realiste ruse. Prima operă de seamă a unui regizor foarte tânăr (Andrei Tarkovski a semnat pînă acum doar un metraj mijlociu, lucrarea sa de diplomă „Compresorul și vioara“), filmul „Flăcări și flori“ (Copilăria lui Ivan) militează pentru o nouă orientare a artei cinematografice spre un limbaj propriu, inedit, bazat nu pe dramaturgia clasică, ci pe descoperirea mișcării interioare a gândului și sentimentelor omenești. Faptul fără precedent al decernării marelui premiu „Leul de aur“ acestei opere de debut pare de altfel să aibă semnificația unei duble consacări: aceea a unei noi personalități creatoare în persoana lui Andrei Tarkovski și aceea a poeziei în film, ca una din cele mai eficiente forme de exprimare artistică a adevărului vieții.

FLĂCĂRI ȘI FLORI

Putea fi doar simpla poveste a unui copil cercetaș, care-și expune viața cu vitejie pentru a culege informații în spatele frontului. Dar tema bărbăției militare, deși prezentă în film, se estompează, lăsînd pe primul plan o temă cu implicații mai ample: vehementa condamnare a monstruosului flagel care a pustiit pămîntul și a schilodit sufletele — războiul.

Copilăria lui Ivan a fost furată, ucisă. Unde-i zîmbetul blînd al mamei, foșnetul răcoritor al pădurii de mesteacăn, apa cristalină a râului? Doar în vis le mai vede băiatul. În visurile sale obsedate de mirajul apei limpezi, de căldura plajei însorite unde zburdă în voie caii colhozului, de bogata rostogolire a grămezilor de mere în lumina aburită a dimineții... Clipele de visare sînt însă brutal întrerupte de contactul cu realitatea. O realitate care pentru Ivan are tonuri de coșmar: e război. Fasciștii i-au luat și tatăl și mama, surioara i-a fost ucisă chiar în brațe. Nu i-a rămas decît ura și o imensă sete de răzbunare. Pe chipul băiatului privesc deodată asprită, bătrînă. Cum poate încăpea atîta ură și minie în ochii unui copil de doi-sprezece ani? Omulețul care intr-o noapte e adus în adăpostul de campanie în fața locotenentului Gațev are, sub zdrențele sale de cerșetor, demnitățile unui luptător matur.

— Sînt Bondarev. Telefonați la numărul 51, la comandament, că sînt aici, că am venit.

— La comandament? Dar ce ai tu cu comandamentul, puștiule?

— Asta nu vă privește! Sunați, vă spun. Telefonați la comandament.

Și, în ciuda insistenței prietenilor săi mai vîrstnici de a lăsa celor mari primejdioasele îndeleticiri ale războiului, copilul nu vrea să renunțe la luptă. Prin mlaștină și ceață, Ivan pornește iară și iară spre malul celălalt al fluviului, spre liniile dușmanului. Simpla mențiune „executat“ pe un dosar găsit în beciurile cancelariei Reichului de ostașii sovietici victorioși le va vesti prietenilor sfîrșitul eroic al cercetașului Ivan. O copilărie care ar fi trebuit să fie senină și luminoasă a fost întinată și apoi frîntă de război...

Putea fi doar povestea unui viteaz cercetaș, putea fi și un vehement act de condamnare a războiului, dar filmul lui Andrei Tarkovski e mai întîi de toate un poem de o incomparabilă forță emoțională, închinat frumuseții și fericirii omenești care sfîrșesc întotdeauna prin a învinge întunericul.

OAMENI ȘI FIARE

Două morale, morala bestială a lumii capitaliste și morala profund umană a lumii socialiste se înfruntă în filmul „Oameni și fiare“, opera regizorului Serghei Gherasimov, după o idee a tovarășei sale de viață și interpreta

FESTIVALUL FILMULUI SOVIETIC

În jungla capitalistă, eroul filmului „Oameni și fiare”, Pavlov (interpretat de actorul Nikolai Eremenko — dreapta) a cunoscut „morală” fiarelor cu chip de om.

O scenă din filmul „Casa de la răscruce”. În rolul Svetlanei, actrița Larisa Lujina.

principalului rol feminin, Tamara Makarova.

După 17 ani de peregrinări prin meleaguri străine, fostul ofițer sovietic Pavlov se întoarce în patrie. Rănit în luptă, căzuse prizonier, și apoi după o îndelungată detențiune prin lagărele de exterminare naziste a fost purtat prin lume ca și alte victime ale propagandei imperialiste, cunoscute sub tristul apelativ de „persoane deplasate”. Dar încercările trăite nu i-au stins nădejdea în mai bine, visul de a se întoarce acasă, la o muncă cinstită, printre ai săi.

Pe șoseaua Moscova-Simferopol, drumul său spre uzina la care a fost repartizat, omul reîntâlnește o veche cunoștință. Pe doctorița Ana Andreevna locotenentul Pavlov o salvase de la moarte în iarna cumplită a blocadei Leningradului. Acum Ana Andreevna, împreună cu fiica ei Tania, se îndreaptă spre sud, ca să-și ia în primire postul la un sanatoriu de pe litoral. Restul călătoriei îl vor face împreună, în mașina doctoriței.

Pentru Tania, fata care n-a cunoscut războiul, care a deschis ochii într-o lume pașnică, dreaptă, clădită pe respect și dragoste față de om, încercările prin care a trecut Pavlov sînt de neînțeles. Dar amara experiență de viață a repatriatului o ajută să priceapă multe. Să înțeleagă mai ales că lupta dintre cele două lumi se dă pretutindeni, că trebuie învinsă și fiara ce mai sălășluiește în propriul nostru suflet, fie că poartă numele de indiferență, egoism, lașitate sau orgoliu. Ajutat de încrederea și căldura oamenilor sovietici Pavlov se simte în sfârșit acasă, printre ai săi.

CASA DE LA RĂSCRUCE

Balada fetei care-și așteaptă logodnicul plecat la război, cam acesta ar putea fi subtitlul filmului realizat de Stanislav Rostotki. Venită din Extremul Orient să-și întâlnească logodnicul într-un oraș dinspre granița apuseană a Uniunii Sovietice, tinăra Svetlana găsește casa goală; a izbucnit războiul și logodnicul a plecat pe front. Fata se instalează în casă, hotărîtă să aștepte întoarcerea iubitului, dacă e nevoie, pînă la sfârșitul războiului. Și într-adevăr, în jurul casei vîntul războiului suieră cu furie; ea devine pe rînd spital de campanie, sediul redacției unui ziar de front, punct de sprijin al unei grupe militare și chiar „pămîntul nimănui”... Dar fata tot stă și așteaptă. Moartea o atinge în cîteva rînduri cu răsuflarea ei de foc, casa se zguduie din temelii dar logodnica, viu simbol al credinței și voinței omenești, rezistă și încercărilor și ispitelor, păstrîndu-și intactă dragostea.

Ana ROMAN

Mos Martin deposedat ...

Acum au sosit din pădure. Imbletoarele mure își încep de aici complicatele lor transformări.

De la niște rosturi pur lirice (ochișorii lui, mura cimpului) sau mărunț comerciale (ia zmeura proaspătă!) cele din familia *rubus*, zmeura și mura, ca și o surată a lor mai depărtată, afina, tind astăzi să ocupe locuri onorabile în rețeaua industriei și comerțului cu produse agroalimentare. Pitorescul coșuleț cu mai mult ambalaj decît conținut a devenit cu totul neîndestulător pentru rosturile noi ale boabelor zmeurii și negre, care implică acum utilaj tehnic pentru prelucrare și mijloace moderne de transport. Fiindcă, vezi bine, pentru cantitățile în care sînt valorificate, zmeura, mura, afina, consumul intern a ajuns prea îngust, acum cînd ele se obligă să ducă departe, peste hotare, faima aromelor din secularii noștri codri. Iată de ce Ministerul Economiei Forestiere a organizat în aproape toate regiunile țării o largă activitate pentru valorificarea a ceea ce în terminologia oficială se numesc fructele de pădure. Pe lângă întreprinderile forestiere interesante au luat ființă centre speciale pentru achiziționarea și prelucrarea fructelor de pădure, înzestrate cu utilaj, spații pentru

depozitare, mijloace de transport și încadrate cu personal tehnic de specialitate. Chiar așa? — s-or fi mirînd gospodinele, gîndind că o strecurătoare, o oală și un borcan sînt suficiente „utilaje” pentru transformarea zmeurei în dulceață...

Chiar așa!

Imaginați-vă, în primul rînd, că, pe țară, cantitatea fructelor de pădure valorificate este de ordinul miilor de vagoane. Numai regiunile Suceava și Bacău, de pildă, au valorificat pînă acum cam cîte 300 de vagoane fiecare. Mii de vagoane de bunuri alimentare ai căror principali beneficiari erau, pînă nu demult, doar moș Martin și păsărețul pădurii...

Aparent, în tehnica culesului fructelor de pădure n-a intervenit nimic nou. Și totuși. În organizarea centrelor și a punctelor de achiziție, instruirea culegătorilor ocupă un loc important. Cei ce pînă acum se duceau în pădure, oarecum la întîmplare, sînt îndrumați de tehnicieni spre locurile productive și temeinic instruiți în legătură cu securitatea muncii și evitarea accidentelor, protecția semănăturilor și plantațiilor tinere, apărarea pădurii împotriva incendiilor ș.a.m.d.

Dacă, pentru a fi bune de cules, nici zmeura, nici mura, nici afina nu manifestă pretenții de a fi semănate, stropite, îngrășate, plivite sau prășite, în schimb după cules ele devin teribil de năzu-roase. Orice gospodină știe că în scurtă vreme fructul de pădure începe să fermenteze, proces ireversibil care-l degradează pînă la inutilizare. Iată de ce, la nivelul valorificării lor pe scară industrială, fructele de pădure impun încă de la centrul de achiziții măsuri pentru conservarea însușirilor lor naturale: gust, aromă, culoare, substanțe nutritive. Chimia a pus la dispoziție în acest sens un admirabil conservant: bioxidul de sulf. O soluție de o anumită concentrație de SO_2 lipsește temporar fructele și de culoare, și de gust, și de aromă. Este suficient însă ca la destinație, fie și după cîteva luni de zile, să fie supuse unei simple operații de încălzire, pentru ca efectele bioxidului de sulf să dispară, iar zemoasele boabe să-și recapete integral însușirile; de remărcat că nici concentrația lor vitaminică nu suferă din pricina conservantului.

Dar mai e ceva ce ignoră gospodinele în legătură cu drumul parcurs de bobul catifelat pînă să ajungă în borcanul de dulceață.

Fie că e vorba de beneficiarul intern, industria zaharoaselor, fie că e vorba de importatorul din străinătate, ei cer celor ce valorifică fructele de pădure să le livreze în trei sorturi. În primul rând este vorba de fructul întreg — pulpa, cum i se spune — din care industria prelucrătoare va fabrica dulcețuri sau gemuri; selecționat bob cu bob și tratat cu conservant, fructul este ambalat în butoaie și trebuie să păstreze o serie de condiții verificabile în laborator: concentrație zaharoasă, consistență, o anumită toleranță de corpuri străine, proporția între fruct și lichid ș.a.m.d. Un al doilea sort de semipreparat livrat beneficiarului este așa-numitul marc, un fel de pire de fructe obținut în urma scoaterii sîmburilor cu ajutorul unor site speciale numite pasatrice. Din narc se fabrică jeleuri; se utilizează însă și în laboratoarele cofetăriilor unde intră în com-

poziția anumitor prăjituri. În sfârșit este vorba de sucul concentrat care rezultă din operația de presare; din el se prepară sucul natural respectiv (siropul) sau se adaugă ca aromă la prepararea unor lichioruri.

Mii și mii de oameni, culegători, sortatori, tehnicieni, laboranți, mulți cu o pregătire profesională superioară, colaborează în prezent la valorificarea a încă uneia din bogățiile țării, fructele de pădure. Iar suculentele și parfumatele boabe zmeurii, negre sau roșii, au pornit cu miile de tone să îmbogățească sortimentele de dulciuri, spre bucuria consumatorilor din țara noastră și din alte țări.

Text și fotografiile de E. DASCĂLU

Notă. Imaginile fotografice de față au fost luate la centrul de prelucrare și livrare al I.F. Tg. Secuieș (regiunea Brașov) și la unul din punctele sale de achiziții, satul Ghelintă.

și aici, controlul calității își spune cuvântul hotărîtor. Sub aspectul înșelător al acțiunii conservantului, ochiul experimentat al specialistului descoperă dacă fructele de pădure și-au păstrat sau nu însușirile lor naturale.

Gafa pentru îmbarcare. Ținute la loc uscat, în ambalaje sever controlate, butoaiele cu pulpă sau cu marc sînt gata să pornească în lungă călătorie.

TEATRU VRĂJITORUL...

...Vai, cât e de hid bătrînul acesta plicticos și — doar peste câteva clipe — cât e de exuberant liceanul acesta îndrăgostit! Vai, cât e de scortșos profesorul acesta între două vîrste și — doar peste câteva clipe — cât e de vioaie, de simpatică și de șugubeață camerista această! Acestea sînt doar patru ipostaze; notați că un spectacol are cel puțin 20 de scenete, monologuri, pantomime, foiletoane, portrete și că într-o seară actorul poate să apară de 30 de ori: în moșneagul morocănos, în liceanul îndrăgostit, în camerista vioaie... Satira lui — căci e un satiric prin excelență — e plină de umanism. Pentru că, mi-a spus el, cînd lovești în ceva, trebuie neapărat să aperi ceva. Artă lui e plină de conținut, de farmec și eleganță, iar nesfîrșitele lui creații sînt ale unui adevărat maestru al estradei sovietice. E vorba de Arkadi Raikin, Artist al Poporului din R.S.F.S.R.

★

Teatrul de miniaturi din Leningrad, condus de Raikin, a fost înființat în 1939. Dobîndindu-și de-a lungul timpului o meritată popularitate pe întinsul Uniunii Sovietice, acest ansamblu, care prezintă spectacole satirice de actualitate, numără în rîndurile lui valoroși actori dintre care îi amintim pe O. Malozemova, R. Roma, V. Gorsevina, N. Maximov. Astăzi, în

repertoriul teatrului se află 25 de spectacole. Între un actor de dramă și un actor care interpretează miniaturi — spune Raikin — este o mare deosebire. În timp ce primul are la îndemîna sa trei acte dramatice (uneori, cu prolog și epilog) pentru a-și dezvălui personajul, al doilea are, cel mult, două-trei vorbe — un minut-două, câteva secunde și uneori chiar numai câteva clipe; în timp ce primul spune sau sugerează aproape tot ce știe despre personajul său — al doilea, deși știe tot atît de multe, nu poate spune sau sugera decît esența esenței. Pentru asta, mi-a spus Raikin, actorul trebuie să aibă și ceea ce se numește fler de ziarist. În fond, actorul teatrului de miniaturi nu se rezumă numai la a prezenta spectatorului un oarecare tip rupt din realitatea imediată, dar antrenează spectatorul într-o discuție „fără cuvinte” (cel care tace, firește, e spectatorul) transformîndu-l în interlocutor. Un interlocutor, spune Raikin, pe care fără îndoială îl amuzăm, dar căruia „vrem să-i dăm bătaie de cap”, să se frămînte, să reflecteze. Tocmai în acest schimb de replici între scenă și sală, și în eficiența lui stă originalitatea spectacolelor acestui teatru, pe care vom avea prilejul să-l vedem peste câteva zile și în Capitală.

Bazil DUNĂREANU

**Combinatul Chimic
„KARL MARX”**

TIRNAVENI - REGIUNEA MUREȘ AUTONOMĂ MACHIDARA
TELEFON · 20

PRODUCE :

- ARTICOLE DIN GRESIE
- PLACI DIN FAIANTA
- PLACI DE FATADA DIN FAIANTA
- HIRTIE FOTO **arfo**
- PRODUSE CLOR OSODICE

Ca urmare a zborului în grup al navelor satelit „Vostok - 3” și „Vostok - 4” au fost obținute materiale de o uriașă valoare științifică și tehnică, care vor avea o însemnătate deosebită pentru cucerirea continuă a spațiului cosmic pentru înfăptuirea unui vis de veacuri al omenirii — zborurile spre alte planete și lumi.

Cît de departe se va ajunge în cucerirea spațiului cosmic? Care sînt scopurile și importanța practică a zborurilor în Cosmos? Există oare viață, civilizații dezvoltate pe alte planete? Se poate stabili legătura cu ele? Nu se pot recepționa de pe acum semnale raționale din aceste lumi?

În paginile de față publicăm două articole scrise de specialiști sovietici cunoscuți, consacrate citorva aspecte ale acestor probleme — unele din ele, după cum se va vedea, controversate — privite din punctul de vedere al unui fizician și al unui biolog.

Aceste articole răspund și unor întrebări puse de tov. I. C. Dinulescu din comuna Bratovoiești, raionul Craiova, regiunea Oltenia, precum și de către alți cititori ai „Flacărîi”

D

atele actuale cu privire la starea fizico-chimică a sistemului solar exclud, în cea mai mare parte, posibilitatea existenței nu numai a vieții animale, ci și a celei vegetale pe alte planete. Probabil că numai pe Marte poate subsista o vegetație de tipul lichenilor, precum și microorganismele.

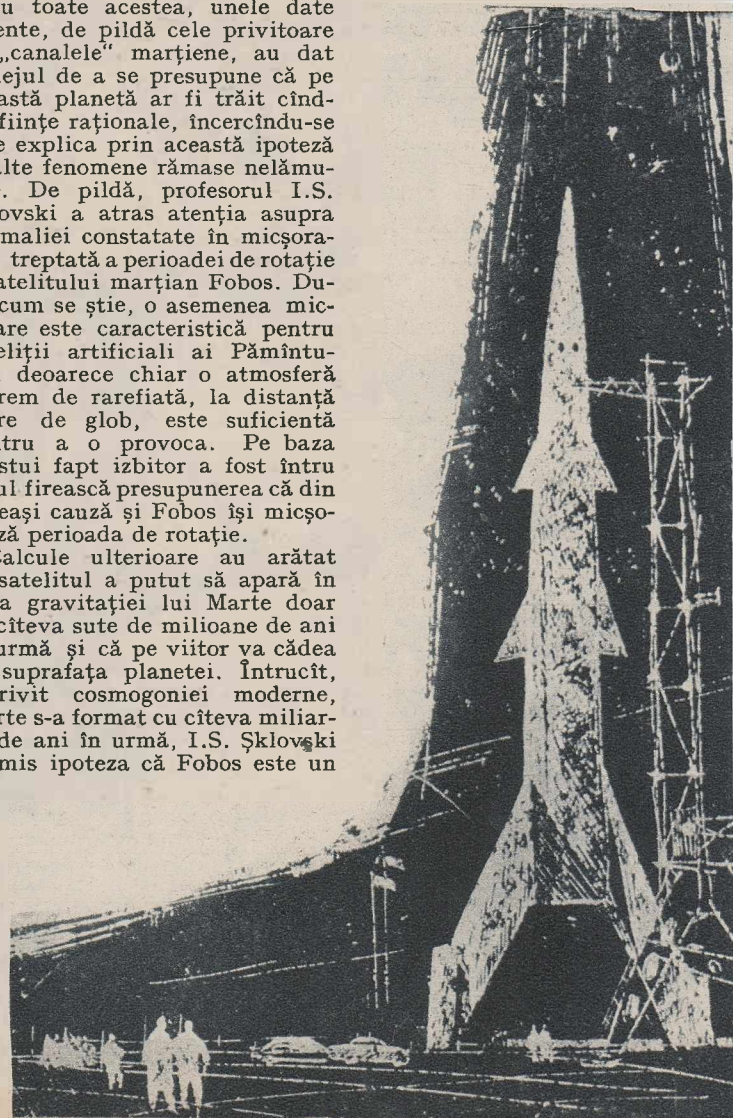
Cu toate acestea, unele date recente, de pildă cele privitoare la „canalele” marțiene, au dat prilejul de a se presupune că pe această planetă ar fi trăit cîndva ființe raționale, încercîndu-se a se explica prin această ipoteză și alte fenomene rămase nelămurite. De pildă, profesorul I.S. Șklovski a atras atenția asupra anomaliei constatate în micșorarea treptată a perioadei de rotație a satelitului marțian Fobos. După cum se știe, o asemenea micșorare este caracteristică pentru sateliții artificiali ai Pămîntului, deoarece chiar o atmosferă extrem de rarefiată, la distanță mare de glob, este suficientă pentru a o provoca. Pe baza acestui fapt izbitor a fost înțeles totuși firească presupunerea că din aceeași cauză și Fobos își micșorează perioada de rotație.

Calculul ulterior au arătat că satelitul a putut să apară în zona gravitației lui Marte doar cu câteva sute de milioane de ani în urmă și că pe viitor va cădea pe suprafața planetei. Întrucît, potrivit cosmogoniei moderne, Marte s-a format cu câteva miliarde de ani în urmă, I.S. Șklovski a emis ipoteza că Fobos este un

satelit artificial, lansat cîndva de marțieni, care au dispărut de pe această planetă.

AU EXISTAT PE MAR
FIINȚE RAȚIONALE

În legătură cu această problemă vom aminti două ipoteze cu privire la originea planetelor. Un

ASTRONAUTICA și civilizațiile extraterestre

de V.I. KRASOVSKI
doctor în științe fizico-matematice

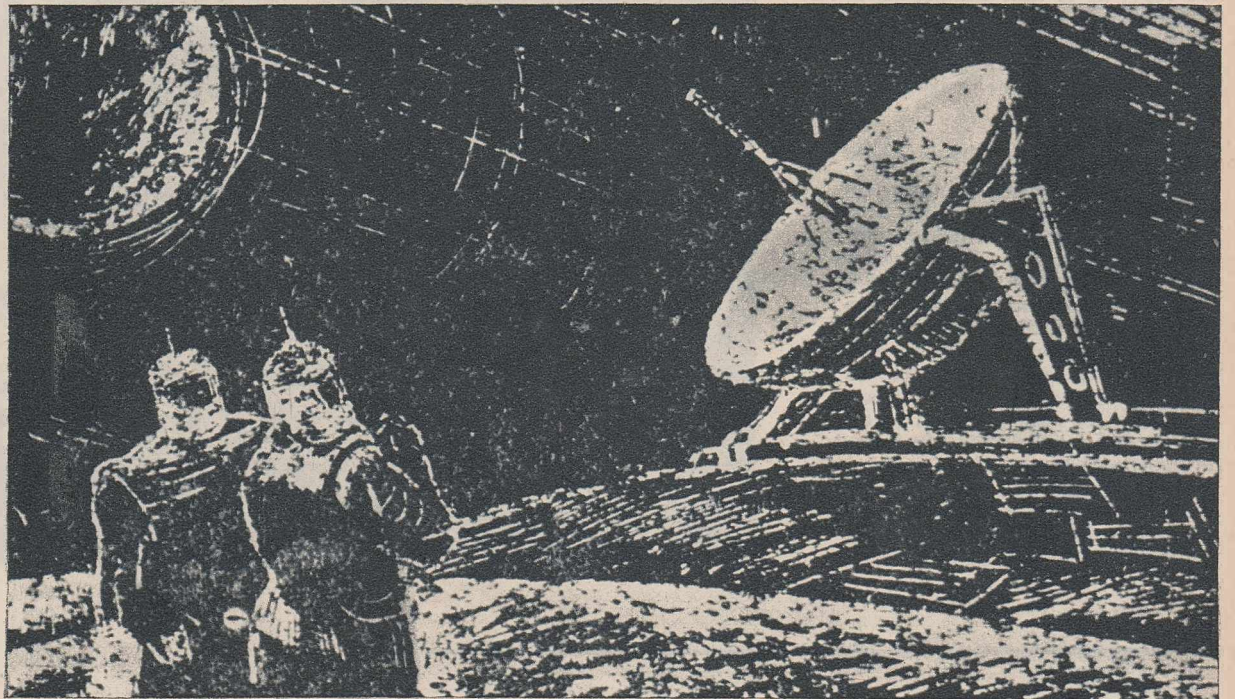
savanți susțin că ele s-au format ca urmare a condensării vaporilor de materie incandescentă. Planetele se aflau deci, inițial, la o temperatură extrem de ridicată, în care caz apariția vieții ar fi fost posibilă doar după răcirea suprafeței lor până la o temperatură de câteva zeci de grade Celsius. Marte fiind mai mic decât Pământul, s-a răcit înaintea lui; de aceea și viața ar fi putut apare acolo cu sute de milioane și chiar cu un miliard de ani mai înaintea Pământului. Ulterior, condițiile favorabile pentru existența vieții pe Marte au dispărut; din cauza insuficienței forțe de gravitație, planeta a pierdut gazele absolut necesare vieții — de exemplu oxigenul — și vaporii de apă.

O altă ipoteză zugrăvește un tablou diferit. Adepții ei afirmă că planetele au apărut ca urmare a unirii, prin ciocnire, a meteoriților reci. În cazul acesta, temperatura inițială a planetelor nu era ridicată, ba chiar este posibil să se fi menținut sub zero grade Celsius. Abia ulterior temperatura a crescut întrucâtva, din cauza proceselor radioactive interne și a comprimării planetei friabile, sub acțiunea forței de gravitație. Astfel ar fi putut apare pe Marte organisme vii primitive, plante și microbi. În ce privește Pământul, el s-a încălzit mai repede deoarece posedă o masă mai mare și este situat mai aproape de Soare. Aceste împrejurări au dus la o dezvoltare mai timpurie a proceselor vitale pe Pământ.

În prezent, ambele ipoteze sînt discutate cu înflăcărare și nu există încă o concepție general acceptată asupra originii planetelor.

ALGE... PENTRU VENUS

Studierea undelor electromagnetice emise de planeta Venus indică o temperatură extrem de ridicată — de ordinul a sute de grade — ceea ce face imposibilă existența vieții. Totuși, după părerea profesorului N.A. Kozîrev, pe Venus poate exista viață primitivă. Explicația constă în

faptul că undele provin nu de pe suprafața planetei, ci din ionosferă, adică din zona atmosferei în care se produce ionizarea gazelor sub influența radiațiilor solare ultraviolete. Deci și datele privitoare la temperatură se referă în realitate la ionosferă.

Pentru cunoașterea regimului termic real, unii savanți propun ca în atmosfera planetei să se răspîndească, cu ajutorul rachetelor, alge terestre.

În cazul cînd pe Venus ar exista o temperatură favorabilă, plantele s-ar înmulți și s-ar dezvoltă cu repeziciune pe baza bixidului de carbon și, în decursul câtorva ani, ar transforma întreaga atmosferă a planetei.

RACHETELE FOTONICE

Pătrunderea în Cosmos, care deschide o epocă nouă în cunoașterea Universului, va permite să cunoaștem cîte ceva despre civilizațiile cosmice din trecut și de azi din celelalte lumi.

O călătorie în limitele sistemului nostru solar cu ajutorul motoarelor reactive poate dura numai cîteva ani. Folosind însă asemenea motoare pentru o călătorie spre un alt sistem solar — fie el și cel mai apropiat — ar fi necesar un timp care ar întrece durata vieții mai multor generații... Pentru a scurta timpul călătoriei trebuie să se imprime navei cosmice viteze maxime, de aceea, în prezent, numeroși specialiști lucrează la elaborarea teoriei așanumitelor rachete fotonice. Puse în mișcare printr-un jet de radiații luminoase intense, ele ar putea atinge o viteză apropiată de cea a luminii: un milion de miliarde de kilometri pe an — viteza maximă pentru toate corpurile. Tot radiațiile ar asigura și frînarea.

Din unele romane fantastice ar reieși că aceste rachete destinate navigației interastrale sînt practic realizabile. În fapt, problema sursei radiației luminoase (fotonice) nu a fost rezolvată.

Problemele pe care le-ar ridica o călătorie cu racheta fonică sînt multiple. Și în primul rînd trebuie menționat faptul că timpul scurs între momentul plecării și cel al întoarcerii se poate dovedi atît de lung, încît însăși revenirea pe Pământ își va pierde sensul, deoarece ea ar avea loc după milioane, zeci și sute de milioane de ani. Iată de ce problema duratei călătoriilor prezintă o importanță deosebită în aprecierea perspectivelor astronautilor.

Din punctul de vedere al teoriei relativității, verificate în practică, în cele mai favorabile condiții s-ar găsi înșiși astronautii, deoarece pe navă scurgea timpul, și prin urmare procesul de îmbătrînire, se vor încetini cu atît mai mult cu cît viteza va fi mai ridicată. Călătorii vor avea deci posibilitatea să atingă țelul călătoriei lor, însă vor rămîne într-un stadiu de dezvoltare inferior celui al lumii pe care au părăsit-o.

Un obstacol aproape de netrecut pentru rachetele fotonice îl va constitui ciocnirea cu mediul interstelar, gazos sau sub formă de pulbere. Vitezele la care s-ar produce ciocnirile ar da naștere la diferite reacții nucleare — ceea ce se întâmplă de altfel și în interacțiunea dintre substanța terestră și particulele razelor cosmice ultrarapide. Lovirea rachetei de un meteorit oricât de mic ar echivala cu explozia pe bord a unei bombe atomice sau termonucleare.

De aceea navigația fonică va deveni posibilă doar atunci când se va reuși evitarea unor asemenea ciocniri. Drept dispozitiv de protecție ne putem imagina o sursă puternică de radiații ionizante, care ar transmite tuturor particulelor din calea rachetei sarcini electrice. Or, în principiu, orice particulă încărcată poate fi apoi respinsă cu ajutorul unui câmp magnetic ce s-ar crea în jurul rachetei fotonice.

Ar fi absurd să ne pierdem acum în amănunte. Se poate doar afirma că din cauza necesității de a dispune de surse de energie extrem de puternice, nava fonică va trebui să aibă dimensiuni uriașe, iar astronauții vor fi ocrotiți printr-un blindaj foarte gros de radiațiile nucleare primejdioase. De fapt, ar fi mai indicat să se vorbească nu despre o navă cosmică ci — la figurat vorbind — despre o mare planetă ai cărei locuitori ar dirija ei înșiși deplasarea ei în spațiu.

SEMNALE DIN ALTE LUMI

Deși sintem martorii unor realizări de seamă în cucerirea Cosmosului, nu ne apar încă cu claritate perspectivele călătoriilor din sistemul nostru solar spre alte sisteme. Fantezia depășește adesea posibilitățile tehnice. Se pune deci întrebarea dacă nu este mai simplu, în cazul acesta, ca în etapa actuală de dezvoltare a civilizației pămîntene să încercăm să detectăm semnalele emise de locuitorii lumilor îndepărtate.

Actualmente se studiază problema celei mai potrivite game de unde utilizabile în general pentru astfel de semnalizări.

Oamenilor le-a plăcut și le place să înalțe monumente grandioase, care să păstreze pentru generațiile viitoare amintirea lor și a realizărilor lor. Poate că și alte ființe raționale care trăiesc undeva în Cosmos simt dorința de a „vorbi” despre sine. Nu încapem înăuntru că dacă aceste ființe dispun de resurse energetice suficiente, ele ar putea asigura transmiterea de imagini spre alte lumi astrale cu ajutorul radio-telegrafiei, iar semnalele ar putea fi „descifrate” printr-un procedeu asemănător celui folosit la captarea imaginii transmise de către stațiunea interplanetară sovietică de pe partea Lunii invizibile de pe Pământ. În felul acesta, eventual în decurs de un an, ar putea fi recepționată o imagine clară, iar într-un răstimp mai îndelungat s-ar culege informații ample despre alte lumi și despre cultura lor încă înainte ca oamenii să poată întreprinde o călătorie dus și întors în direcția respectivă. Chiar și acum, în viața de zi cu zi, noi folosim

deseori cinematografia și televiziunea pentru a afla ce se găsește și ce se întâmplă departe de noi.

Așadar, în principiu, legătura prin radio între civilizațiile cosmice izolate poate fi stabilită.

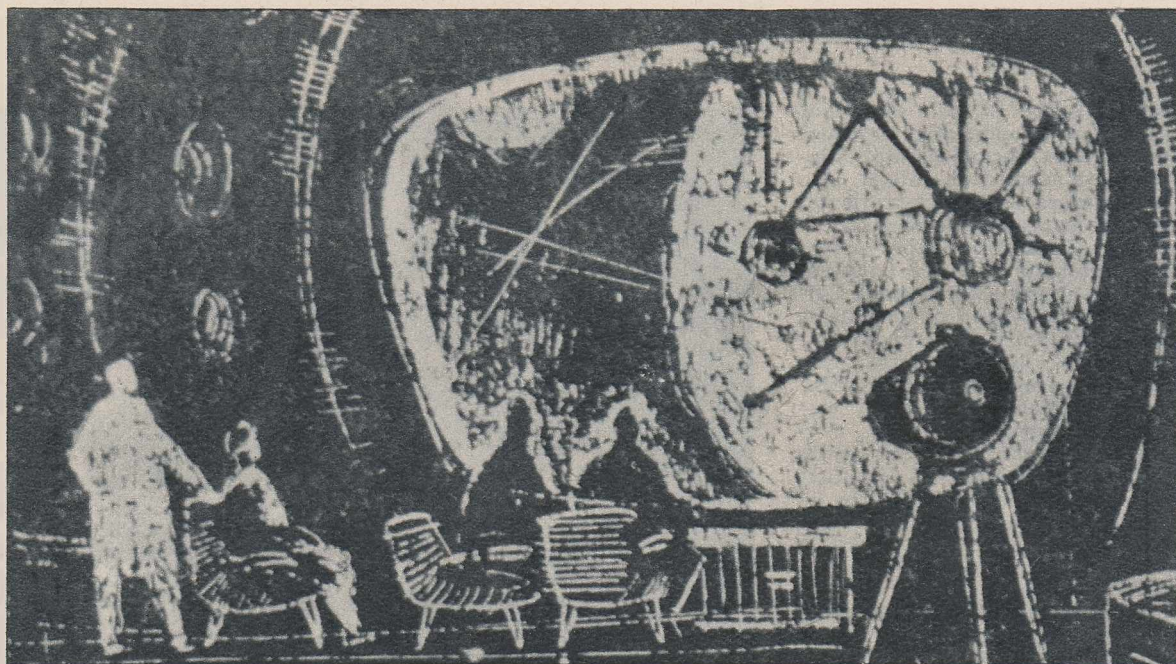
Unii oameni de știință consideră însă că cea mai rațională cale pentru a intra în comunicație cu alte lumi ar fi trimiterea în Cosmos a numeroase rachete speciale, mici, înzestrate cu benzi de magnetofon și cu radioemitoare alimentate de surse luminoase de energie electrică. Această amintește întrucâtva de mijloacele folosite în trecut în caz de naufragiu de către călători care aruncau în ocean sticle conținând mesaje.

Rachete astfel echipate ar „naviga” în direcția diverselor stele, iar dacă pe planetele de care s-ar apropia ar exista ființe dezvoltate, acestora nu le va fi greu să intre în comunicație prin radio cu rachetele respective. După părerea autorilor acestor proiecte, asemenea „monumente” ale civilizației cosmice

se vor dovedi mai economicoase și mai ușor de reperat decât mari emițătoare care ar încerca să intre în contact cu alte lumi locuite. Scepticii însă pot pune întrebarea: din ce materiale ar trebui construite asemenea stațiuni cosmice pentru a putea funcționa timp de milioane și miliarde de ani?

★
Cu cât imaginația se avîntă mai departe de Pământ, cu atât mai nelimitate apar perspectivele pătrunderii ființelor raționale în Cosmos și cu atât mai mare devine riscul de a ceda unei fantezii nejustificate. Pentru a evita această primejdie sînt necesare în continuare cercetări științifice îndelungate.

Însă scepticismul excesiv nu este cu nimic mai recomandabil decât optimismul exagerat. Nu încapem înăuntru că realizările în studierea spațiului cosmic vor spori neîncetat și că ele vor deschide omenirii întregi cele mai luminoase și mai încurajatoare perspective.

Viața pe alte planete și zborurile cosmice

de acad. N. M. SISAKIAN

Ca urmare a zborurilor cosmice, savanții intenționează să obțină date care să contribuie la progresul continuu al diferitelor științe, inclusiv al biochimiei.

Deplasându-se în spațiul cosmic și pe alte planete, biochimistii vor studia îndeosebi problema existenței diferitelor forme de viață pe celelalte corpuri cerești — problemă care preocupă pe oameni din cele mai vechi timpuri.

Trebuie amintit, în legătură cu această chestiune, că o largă răspîndire a lui o teorie „panspermiei”, conform căreia viața ar fi fost adusă pe Pământ de pe alte planete. Acestei teorii i se aduc însă două obiecții serioase.

În primul rînd, nu se știe prin ce modalitate a fost înfrîntă gravitatea, astfel încît organisme vii să poată fi transportate de pe alte planete pe Pământ. În al doilea rînd, rămîne de neînțeles în ce mod a apărut materia vie în spațiul interplanetar și cum s-a apărut

împotriva acțiunii dăunătoare a radiațiilor cosmice.

Ce-i drept, s-au emis diferite ipoteze care încercă să răspundă acestor obiecții. Așa de pildă s-a presupus că organismele vii au ajuns pe Pământ o dată cu meteoriții. Deocamdată însă ipoteza nu a găsit o confirmare temeinică.

Științele moderne ale naturii oferă o teorie încheiată cu privire la originea vieții, teorie care explică apariția substanței vii din substanța nevie prin evoluția formelor primare. Aceste probleme au fost aprofundate de acad. A.I. Oparin.

În legătură cu problema existenței vieții în Univers trebuie menționată și teoria despre biosferă a academicianului V.I. Vernadski. În prezent biologii sînt puși însă în fața necesității de a stabili limita superioară și inferioară a biosferei. Ființele vii găsite în milul ridicat la suprafața de pe fundul oceanului, precum și în apele petrolifere din adîncul pământului dau temeluri pentru a con-

sidera că limita inferioară a biosferei se află la 10-11 km sub nivelul mării.

Nu s-a reușit deocamdată să se stabilească limita superioară. Savanții americani au descoperit bacterii și spori de ciuperci la o altitudine de 20 km, însă în prezent nu există metode sigure cu ajutorul cărora să se poată stabili existența sau absența microorganismelor la altitudini de 200-300 km.

O dezvoltare firească a ideilor lui V.I. Vernadski despre biosfera Pământului a constituit-o teoria despre „zona vieții” în limitele sistemului solar. Presupunînd că viața se poate dezvolta la temperaturi între plus 80° și minus 70°C, această zonă se află la o distanță de Soare de la 92.000.000 la 272.000.000 km.

În această zonă intră trei planete: Venus, Pământul și Marte; temperatura medie anuală a Pământului este de plus 14°, a planetei Venus de plus 50°, iar a planetei Marte de aproximativ minus 50°.

Rezolvarea definitivă a problemei existenței vieții pe Marte cu ajutorul observațiilor de pe Pământ este foarte dificilă. Nu demult, pe această planetă au fost descoperite spectre de absorbție caracteristice pentru speciile de origine organică. În special Sinton, folosind ideile și principiile întemeietorului astrobotanicii, academicianul sovietic Tihov, a descoperit cu ajutorul spectroscopiei infraroșii benzi de absorbție a undelor cu o lungime de aproximativ 3,5 micrometri. Or, o zonă asemănătoare de absorbție s-a găsit în spectrul lichenilor și al algei chladofora. Schimbările sezoniere care se constată pe Marte se datorează, de asemenea, după cît se pare, vieții vegetale.

Dovada deplină a existenței vieții pe Marte, și cu atât mai mult studierea formelor ei, va deveni posibilă doar după ce omul va fi zburat pe această planetă sau cel puțin după ce vor fi trimise acolo aparate speciale.

În prezent, se pune la punct construcția unor dispozitive care, o dată ajunse pe o planetă, vor putea să ia singure probe de aer, să le analizeze și apoi să transmită pe Pământ informațiile obținute.

Un interes deosebit îl prezintă studiul posibilităților de existență pe alte planete a formelor de viață așa cum le cunoaștem pe Pământ, precum și al modului în care s-au adaptat la condițiile de acolo. Comparația dintre formele de viață descoperite în Cosmos și cele terestre va permite lămurirea caracterului apariției și dezvoltării vieții în Univers, va permite confirmarea unității legilor de dezvoltare a materiei vii.

În sufrageria vilei din Treviso a lui Roberto Dacomo, se aflau în dimineața aceea tragică proprietarul vilei cu amanta sa, Anita Gatto, bijutierul Emilio di Polo, Carlo Evisi, un oarecare Serafin, voiajor în serviciul lui Dacomo și Carlo Luigi Antoniutti, asociat al lui Dacomo. Se încinsese o discuție

foarte aprinsă: cu două zile în urmă, la banca catolică a provinciei Vittorio Veneto s-a prezentat un comerciant pentru a încasa un cec de 50 de milioane de lire semnat de Antoniutti. Banca a refuzat însă plata, pentru bunul motiv că semnatul cecului nu mai avea în cont nici un sfânt. Comerciantul, disperat, a dezvăluit că suma respectivă nu reprezintă altceva decât un împrumut de 35 milioane făcut „băncii secrete” a lui Antoniutti și pentru care i se promisese o dobândă de 30% — deci în total circa 50 milioane. Pentru a-și redobândi banii cu orice preț, comerciantul nu a ezitat să amenințe cu denunțul. Iată motivul înfrunții din vila lui Roberto Dacomo, unde atmosfera era din ce în ce mai încălcată.

Fiecare încerca să-și salveze propria avere, amenințată prin demascarea afacerilor necurate ale lui Antoniutti, în care erau și ei, într-un fel sau altul, implicați. La un moment dat, unul dintre cei prezenți se năpusti asupra lui Antoniutti și, cu două gloanțe de revolver, rezolvă totul...

Lucrurile par simple și clare. Și poliția n-ar fi trebuit să se ostenească prea mult pentru a pune mâna pe

torilor pentru a-i constrânge să voteze în favoarea candidatului sprijinit de biserică. Tot din rândul alegătorilor, același cler „strânge” sume pentru așa-numitele case episcopale. În acest climat, Carlo Luigi Antoniutti, reprezentant al unor firme de produse farmaceutice, a înființat o „bancă secretă” care înghițea micile economii ale țăranilor, economii strînse de preoții catolici și care erau date de aceștia lui Antoniutti sub formă de împrumuturi cu o dobândă de circa 30%. La această afacere murdară participau mai multe parohii din regiune. „Centrul” era reprezentat prin conducerea bisericii din provincia Vittorio Veneto. Antoniutti „manipula” banii strînși în acest mod investindu-i, după câț se pare, într-un trafic ilicit de stupefiante, arme, briliante, valută. Victimele „băncii” lui Antoniutti proveneau din cele mai diferite categorii, de la țăranii convinși de parohul lor să-și verse economiile la „banca bunului Dumnezeu” și pînă la comercianți mai mari sau mai mici. Într-un singur an episcopia din Vittorio Veneto a strîns de la aceștia peste 600 de milioane de lire, destinate să acopere datoriile făcute de fostul episcop Zaffonato (care acum este episcop de Udine). Dar administratorul episcopiei, don Guerrino Cescon, a împrumutat această suma „băncii secrete” a lui Antoniutti, pentru a obține dobânzi fabuloase. Datorită însă blocării unui important transport de cocaină, Antoniutti, care investise în acesta 1.600.000.000 lire s-a văzut în stare de faliment. Situației i-a pus capac împlinirea cu co-

UN ASASINAT, O BANCĂ SECRETĂ ȘI O AFACERE NECURATĂ

Correspondență din Roma
de Giorgio PASTORE

vinovat, din rîndurile acestui buchet de „prieteni”. Dar afacerea a evoluat într-un mod cu totul contrariu așteptărilor. Plutonierul de carabinieri, Bulgarelli, a acceptat afirmația „prietenilor” și anume că Antoniutti, disperat de falimentul său financiar, s-a sinucis cu un foc de revolver în timp. Versiunea a fost confirmată atât de medicul Chirillo cât și de comisarul de poliție Caruso care, înștiințat de Dacomo, s-a grăbit să vină de la Udine la Treviso pentru a conduce personal ancheta. Chiar și procurorul, dr. Mariani, a acceptat varianta sinuciderii și a încuviințat înhumarea cadavrului fără autopsie. Antoniutti a fost înmormîntat, iar cazul în speță a fost clasat cu mențiunea: „sinucidere datorată falimentului financiar”. Parohia, la rîndul ei, s-a grăbit să încuviințeze stîmba religioasă a înmormîntării, care în mod obișnuit nu este permisă sinucigașilor.

Piesa părea jucată.

Dar iată că interven soția și fratele lui Antoniutti, care cer redeschiderea anchetei. Se ordonă efectuarea unui examen necroscopic, în urma căruia prof. Bertolozzi afirmă că Antoniutti a fost de fapt asasinat cu două gloanțe care l-au atins la distanță apropiată unul de celălalt. Un glonte a intrat prin timpă și s-a oprit în creier, altul a intrat prin ochiul drept și a ieșit prin partea superioară a craniului. Fiecare din aceste două focuri de revolver avea ca efect moartea instantanee: așadar Antoniutti nu s-a putut sinucide de două ori...

Știrea a căzut la Treviso ca un trăsnet, fiind urmată de o întreagă serie de denunțuri, falimente, dispariții.

...Treviso este un oraș din regiunea Veneția, dominată de clerul catolic. Partidul democrat-creștin, aflat la putere de 17 ani, obține aci 80% din voturi numai datorită activității slujitorilor bisericii. Aceștia exercită presiuni de tot felul asupra alegă-

merciantul care nu și-a putut recăpăta cele 50 milioane...

...O dată izbucnit scandalul, don Cescon declară că el a acționat numai din pură „filantropie”, după care medicii îi descoperă o boală de nervi și în consecință este internat spre tămăduire într-un ospiciu. Monse-niorul Stefani, care a strîns și vîrsat la aceeași „bancă secretă” 250 de milioane, se refugiază la o mînăstire a ordinului „Slujitorii Fecioarei Maria”. Apoi alți și alți prelați sînt implicați în această afacere scandaluoasă. Administratori și contabili episcopali sînt „transferați” sau pensionați, ca și cum ar fi vorba de niște fotbalști surmenați. Gravitatea scandalului în care a fost implicată biserica catolică reiese și din faptul că la Treviso a sosit, pentru a conduce o anchetă, vestitul cardinal Agagianian. Între timp au fost „transferați” în taină în alte localități prefectul poliției, chestorul și doi funcționari de poliție din Treviso. Abia după două luni, timp în care întreaga presă italiană s-a ocupat în nenumărate rînduri de „Cazul Antoniutti”, la 3 septembrie s-a aflat în sfîrșit de arestarea a patru protagoniști ai acestei tenebroase afaceri: monseniorul Pietro Stefani, de la biserica San Polo di Piave, don Guerrino Cescon, administratorul episcopiei Vittorio Veneto, Roberto Dacomo (în vila căruia s-a produs asasinatul) și Evisi, fost militar în Wehrmacht în timpul ocupației naziste. Numai că, spre stupefacerea generală, toți sînt învinuiți de escrocherie și faliment, însă nici unul de asasinat!...

Povestea senzațională din Treviso, cu o serie de aspecte învăluite încă în mister, a și intrat în constelația marilor scandaluri publice care au zguduit în anii din urmă regimul clerical din Italia. Și a dovedit pentru a nu știu cîta oară că politicienii și prelații verși merg mîna-mîna în societatea capitalistă.

nimic
fenomenal...

și la vîrsta
mea continui
să consum

ZAHAR

aliment
energetic prin excelență,
zahărul
este asimilat
imediat de organism
înlocuind
energia consumată

— S i unde ziceam că am pus hamurile?

— La moș Afanasievici Ciunin, în pod — îi șoptesc Tătucului.

— Da, da, sint la Afanasievici Ciunin. Iartă-mă, dar mi-a cam slăbit memoria.

Mai târziu aud în întuneric cum foșnesc paiele lângă mine. Iar se tirăște Tătucul pînă la prietenul meu Pavel — îmi zic. Și nu-mi sîrșesc bine gîndul, că-i și aud vocea suierătoare, mîncată de mahorcă:

— Pavel... Pavele, dormi?

Iar foșnesc paiele. Probabil că Pavel s-a întors spre Tătuc.

— Aaaa!... — cască Pavel. Ce vrei Tătucule?

— Sst, mai încet, Pavele...

Șușotiră un timp. Nu vedeam

la gît, cu documente cu tot". „Minți! Nemții nu fură. De unde ești?" „Din Siberia". „Din Siberia!? Și ce cauți pe-aici?" „Am venit să-mi văd o fată măritată aici, în Ucraina. Și acu' n-am cum să mă întorc. E război". „Ce îmi vinzi mie gogoși din astea?! Vă știu eu pe ăștia, care umblăți haihui. Ești partizan, asta e!"

„Eu partizan? Uită-te la mine, sint un bunic. Nu știu să țin nici o bîtă în mîină, darmito o armă! Partizanii sint oameni zdraveni, sănătoși..." „Lasă trîncăneala, că te fac zob! Las' că știu eu cine-mi sînteți. Hai la comandatură!"

La comandatură îl bătură fără milă, dar nu reușiră să scoată nimic de la el. A doua zi aduseră vreo douăzeci de locuitori din sat; poate-l recunoaște cineva. Nu erau decît femei. Bărbații din sat ple-

se ținea foarte retras; era ca un moș Martin de care nu te puteai apropia, cu toate că în baracă unii vorbeau rusește. Tătucul se împrietenii curînd și cu noi, deportații. I-am cîștigat încrederea și prietenia în urma unei întîmplări care era să-l coste scump.

Într-o seară friguroasă, păzitorii noștri n-au mai așteptat să se întunece; ne-au gonit spre lagăr înainte de asfințit. La intrare ne-a întîmpinat SS-istul Bauer cu picioarele lui scurte, butucănoase, răscărănate. Ochii lui hulpavi au observat umflătura de la surtucul Tătucului. S-a repezit în rînduri și l-a apucat zdravăn pe bătrîn de rever. N-a trebuit să-l scuture mult și de sub haină a picat o pîine mare, rumenită, ucraineană.

— Tu ce zici, secretare? — îl întrebă pe Rudolf.

Acesta își ciocni călcîiele:

— Heil Hitler! Eu... Eu zic ce ziceți și dumneavoastră. Și, deh, dumneavoastră sînteți om milostiv...

— Hm, e adevărat!...

Prinsei curaj, pusei ghiulul pe masă și zisei timid:

— Dacă vreiți să-l primiți din partea noastră...

Bauer făcu ochii mari. Simțeam că mi se înmoaie genunchii. Fiara din fața mea mătură cu o labă ghiulul de pe masă, apoi îmi arse o pereche de palme strășnice.

— Ce crezi tu, mă?! Ostașii fîhrerului primesc mită?

Și-mi mai arse încă o labă, soră cu celelalte. Începu apoi să se plimbe nervos prin cancelarie. În spatele său, Rudi zîmbea, arătîndu-și dinții albi. Cunoștea probabil arta actoricească a lui Bauer. SS-istul se așeză la masă și oftă:

— Norocul tău că-s om de omenie, altfel!...

Țîșni apoi în picioare.

— N-auzi, mă, cară-te o dată! Ia zdreanța aceea — arată în colțul unde zăcea Tătucul — și duceți-vă dracului, să nu vă vad!

L-am ridicat pe moș și l-am ajutat să se tirască afară. În timp ce închideam ușa după noi, îl auzii pe Bauer:

— Rudi, ia caută tu!...

De atunci devenirăm nu numai prieteni, ci și confidenții Tătucului. Într-o seară ne destăinui secretul său. Tătucul era colhoznic chiar din satul de lângă lagăr. Înainte de venirea nemților, mare parte din avutul colhozului a fost evacuat, dar au mai rămas destule care n-au putut fi transportate. Bărbații, unii erau în armată, alții s-au afundat în pădure. Femeile și cîțiva bătrîni au apucat-o pe jos. Trenuri nu mai erau. Singurul care a rămas în sat a fost Tătucul. A rămas, căci așa i-a cerut brigadierul Piotr Alexeievici Bondarciuk, un ucrainean înalt, voinic, care do-

bora și un bou cu o lovitură, după cum ni-l descria bătrînul. „Tu, Tătucule, vei rămîne aici și vei ascunde pe unde vei putea tot ce a mai rămas în colhoz. Vei rămîne singur pînă vin nemții, și n-o să te vadă nimeni. După ce-i vom bate pe nemți, o să ne întorcem și tu ai să ne arăți pe unde ai ascuns averea colhozului. Tătucule, o să răs-punzi pentru tot. Dacă un singur cui lipsește, o să te tragem la răspundere!" Așa i-a vorbit la despărțire Piotr Alexeievici. Și spunea Tătucul că tare îi era teamă de brigadierul ăsta! A făcut tocmai cum i s-a cerut. Hamurile le-a ascuns în pod sub dușumea, la moș Afanasievici Ciunin. Gălețile de la ferme, în care se mulgea laptele, le-a pus într-o groapă săpată în fundul grădinii Evdochiei Dalcenkova; niște pompe pentru stropitul pomilor, nou-nouțe, le-a pitit în pivnița lui Ivan Ignatievici Kalamarciuk. Pînă și cele două stingătoare de la magazia de materiale au fost ascunse.

După două săptămîni femeile din sat s-au reîntors acasă. Dar nici una din ele nu știa de trebu-rile puse la cale de Tătucul. Chiar dacă ar fi știut, tot n-ar fi fost nimic rău. Erau doar femei sovietice. Cînd a fost la o adică, nici una nu l-a recunoscut pe Tătucul. Dar bătrînul nu le arătase unde ascunsesse lucrurile, pentru că, după cum spunea, bri-

Tătucul

— povestire —

de Ștefan HARALAMB

Ilustrație de M. VULCĂNESCU

nimic în bezna din baracă, doar vocea hîrțitoare a Tătucului o auzeam.

A doua zi dimineața, în groapă îl întreb pe Pavel:

— Ce-a vrut Tătucul azi-noap-te?

— Eh, mai nimic — făcu Pavel, azvîrlînd o lopată de pămînt din tranșee. M-a întrebat unde a pus hamurile. I-am reamintit.

— Curios — zisei — și pe mine m-a întrebat același lucru.

— De — făcu Pavel — ar fi de mirare ca un bătrîn ca el să nu damblagească în iadul ăsta!

— Bine dar tot în seara aceea mi-a mai repetat a nu știu cîta oară unde a pus cele două stingătoare. Curios, Pavele, nu mai ține mînte unde a pus două sute de hamuri, dar știe unde a pus cele două stingătoare prăpădite. Nu ți se pare...?

— Ei, asta e... Ce vrei? Are peste 60 de ani! Hai, pune mîna pe lopată. Nu vezi cum se uită la noi javra de Bauer?

Apucaii cu scîrbă lopata și începu să arunc pămîntul cu furie din tranșee. Gîndul îmi era însă la Tătucul, care săpa în cealaltă parte a gropii.

Pe Tătuc îl adusesse cu cîteva săptămîni în urmă Bauer. Într-o zi ușa barăcii s-a deschis violent și un bătrîn — îmbrîncit cu putere — a zburat în mijlocul deportaților, care se odihneau pe jos pe paiele întinse. S-a ivit mai apoi figura de bulldog a lui Hans Bauer, comandantul lagărului:

— Na, fir-ați să fiți de nemernici — a rînjit — v-am adus un bolșevic. Să fie societatea completă...

După cîte ne-a povestit, fusese prins de o patrule nemțească în satul din apropierea lagărului. „Documentele!" — îi ceruse șeful patrulei. „N-am". „Cum n-ai?" „Păi n-am, c-am fost jefuit de nemți. Mi-au luat punga cu bănuți de

caseră fie cu armata sovietică, fie la partizani. Cei bătrîni fuseseră deportați sau pieriseră. Fiecare femeie adusă pentru recunoaștere se uita lung la bătrînul scund, cu ochii mici, vioi, și clătina din cap:

— Nu-l cunosc! Nu l-am văzut!

Hitleristul spumega de furie, dar nu știa ce să facă cu el. Garnituri de trenuri cu oameni spre Germania nu mai pleaseră de mult și nici nu aveau să plece curînd din simplul motiv că de aici îi ridicase pe toți cei care erau de ridicat. Altfel, l-ar fi urcat pe bătrîn în primul tren. Dar nici la comandatură n-avea ce face cu el. Ideea salvatoare îi veni seara, cînd văzu cum deținuții din lagărul de concentrare de lângă sat se întorceau de la săpatul tranșeeilor.

Peste o oră, Bauer îi făcea vînt în baracă.

De pe urma Tătucului, noi, deținuții, am avut parte numai de foloase. Fasciștii nu se mulțumeau numai cu munca noastră, mai scoteau și femeile din sat la săpatul tranșeeilor. Nu ne lăsau să ne amestecăm cu sătencele, dar de multe ori săpam foarte aproape de ele, chiar în aceeași tranșee. Făceau ce făceau femeile și mai totdeauna reușeau să strecoare ceva Tătucului, arătîndu-i locul unde au ascuns comoara. După ce plecau sau a doua zi — depîndea de împrejurare — fie bătrînul, fie unul din noi, la îndemnul lui, mergea tiptil și lua pachetul. El conținea o găinușă sau o pîine, o bucată de salam sau o butelcuță cu votcă. Tătucul îl vîra sub haină, iar cînd ajungeam la baracă împărțea mîncarea celor bolnavi, bătrîni sau prea tineri. Se întîmpla ca el să nici nu imbuce, împărțea tot.

În primele săptămîni Tătucul

— Văd că la voi în Rusia pîinea crește din pămînt! — mirîi Bauer. Ai cules-o din tranșee, ai? Rudi, ia du-l pe bolșevicul ăsta la mine în cancelarie!

Mai târziu Rudi, omul de încredere al lui Bauer, veni să ne anunțe că nu-i de bine cu Tătucul. Cică Bauer socoate că acum are cel mai bun motiv să-i vină de hac.

L-am luat de braț pe Pavel:

— Mă Pavele, ia scoate tu ghiulul ăla.

Prietenul mă cîntări cu privirea:

— Ce-ai tu nevoie de ghiul?

— Am, nu mă întreba.

— Dacă nu-mi spui, nici nu stau de vorbă.

Pavel avea un inel cu rubin oval, moștenire de la bunicul său. De multe ori cînd ne-a fost greu era să-l dea pe pîine, dar de fiecare dată se răzgîndea: „mai stai, cînd o ajunge cuțitul la os". Ne-a ajuns cuțitul și pînă la mînduă, dar tot nu l-a dat. Ținea la inel și-l păstra ca ultima, ultima lui rezervă.

— Mă Pavele — îi zic — e vorba de Tătucul.

Pavel mă înțelese. Își mușcă buzele și mă întrebă:

— Și ce, crezi că fără ghiul...?

— Păi de ce l-ar ierta Bauer?

Pavel se scotoci în buzunar și-mi întinse ghiulul:

— Na, dar să știi că altul nu mai am. Bunicul meu n-a fost un Rotschild!...

Peste zece minute stăteam în fața lui Bauer. SS-istul bănuia de ce am venit. Într-un colț al cancelariei zăcea un ghemotoc de carne sîngerată: Tătucul.

— Și zi așa, te-a apucat mila de bolșevici? — făcu Bauer după ce-mi ascultă șusul.

— Vedeți și dumneavoastră, e bătrîn, vai de el!

gadierul o ținuse morțiș: „Numai tu singur, Tătucule, vei ști unde sînt bunurile colhozului“. Și tare îi era frică bătrînelui de brigadierul ăsta!

— Dar nouă de ce ne-ai spus dacă Piotr Alexeevici ți-a poruncit să nu știe nimeni? — îl încolțirăm noi pe Tătucul.

— Nu vă spuneam nici vouă dacă nu vă vedeam oameni de treabă. Și nici atunci. Dar nu mă mai ține mintea. Ce să fac? Am îmbătrînit, nu mai pot ține minte nimic.

Intr-adevăr, memoria Tătucului slăbea pe zi ce trecea.

În timpul lucrului nu se putea vorbi. Cînd te așteptai mai puțin apărea Bauer și-ți mîria:

— Repede! Mai repede!

Noaptea, însă, Tătucul își lua revanșa. Nu ne lăsa să dormim. Ne tot întreba unde a pus hamurile, sculele de la atelier și toate cele pe care le dosise înainte de venirea nemților. Cu o oră înainte știa unde a pîtit pînă și prăpăditele de stingătoare. Peste o oră însă uita unde se află și cele două sute de hamuri.

— La moș Afanasievici Ciunin, în pod. Ți-am spus de o sută de ori. Și-acum lasă-mă să dorm...

— Da, da, băiete. Ptiu, fir-ar să fie de memorie! La Afanasievici Ciunin. Iartă-mă, frățioare, dar memoria...

— Bine Tătucule, hai dormi și matale acum.

Altă dată cădea pe gînduri, jucîndu-se între dinți cu un fir de pai.

— La ce te gîndești Tătucule?

— Ei, și eu la ale mele.

— Hai, spune-ne și nouă!

— Mă băieți, mă gîndesc unde dracu' am pus stingătoarele.

Noi pufneam în rîs.

— Vă vine vouă ușor să rîdeți — zicea el obidit — dar Piotr Alexeevici va jupui zece piei de pe spinarea mea pentru două stingătoare.

— E chiar atît de rău brigadierul ăsta?

— Nu e rău, măi flăcăi. De la el din casă îți dă cu dragă inimă tot ce dorești. Dar ferească-te sfîntul să te atingi de un fir al colhozului. E aprig la mînie. Pentru el nu există nimic pe lume decît colhozul. Colhozul și atît!

— Dar poate c-a murit Piotr Alexeevici. Cîți nu mor în război!

Tătucul se uită lung la noi:

— Și ce dacă a murit?! Colhozul trăiește. Oamenii, pămîntul nu mor niciodată.

Tătucul avea o încredere de neimaginat în viitor. Războiul, deportarea, lagărul, toate grozăviile nu erau decît lucruri vremelnice, trecătoare. Cu acestea toate, viața făcuse doar o pauză și avea să reintre curînd în vechea sa albie. În asemenea clipe Tătucul știa să ne vorbească atît de frumos despre munca în colhoz, că nici un pictor nu ne-ar fi putut-o înfățișa mai gîngas.

— ... și Piotr Alexeevici comanda: flăcăi, înainte la seceriș! Și combinele se afundau în marea de grîne ca aurul. Fetele vin în camioane și cîntă. Și munca merge. Camioanele vin unul după altul la locul de descărcare. Femeile lopătează boabele și cîntă. Tot văzduhul se zguduie de muncă și cîntec. Și cît vezi cu ochii,

numai cer și spice. Spice și cer. Așa e Ucraina noastră.

Noi îl ascultam vrăjiți și încercam, fiecare în felul nostru, să ne închipuim tabloul descris de bătrîn.

Așa ne petreceam noi serile cu Tătucul. Într-o noapte Pavel ne sculă și ne îndemnă să ieșim din baracă. Ieșirăm. Era beznă. După gard, stepa ucraineană scufundată în întuneric.

— Ce e, mă Pavele?

— Voi n-auziți?

— Ce să auzim?

— Ssst, fiți atenți.

Într-adevăr, dacă ciuleai bine urechile auzeau, ca venind de undeva din străfundurile îndepărtate ale stepei, răpăituri de tobe. Era canonada. Sugrumați de emoție, ne-am întors în baracă.

— Măi băiete — mă cheamă noaptea Tătucul cu vocea lui hîrîitoare — nu te supăra, dar ai auzit și tu: dau ochi curînd cu Piotr Alexeevici.

— Bine, Tătucule, hai zi, ce-ai uitat?

— Pompele pentru stropit pomii.

— În pivniță la Ivan Ignatievici Kalamarciuk. Și acu' hai să dormim.

Trei nopți mai trecură. Bubuiturile înăbușite se apropiu în fiecare noapte. Se deslușeau bine acum și răbufnirile obuzierelor grele. Și, printre bubuituri, șuierături ascuțite.

— Katiușele! — făcu Tătucul.

Stepa clocotea în adîncuri de ură, de ură cumplită, ca un vulcan gata să erupă.

În a patra dimineață nu mai veni nimeni să ne scoată din barăci. Ieșirăm singuri, de capul nostru. Ieșirăm cu sfială și ne minunarăm cum de nu vedeam figura de buldog a lui Bauer. Nu mai era picior de hitlerist în lagăr. De prin toate barăcile oamenii ieșiseră la lumină, trăgînd cu nesaț în piept aerul proaspăt al cîmpiei. Nimănu-i venea nici să plîngă, nici să urle de bucurie. Eram incremențiți de fericire. Era atîta liniște în forfota aceea de oameni, că se auzea clar, intermitent, canonada ce se prăvălea dinspre răsărit. Și în curtea lagărului se aflau sute de oameni.

— Fugiți, oameni, fugiți! — se sparse, în liniștea aceea, o voce îngrozită.

Era primul dintre internații care descoperise la intrarea în lagăr mitraliera îndreptată spre noi; în dosul ei, trei SS-iști cu capete de mort la caschetă stăteau nemișcați. Era prea trîziu.

Mitraliera începu să păcăne. Mușca cu sete oamenii și pămîntul.

Un urlet sfîșietor, de moarte, răscoli întregul lagăr. Internații se buluciră unii peste alții. Îngroziți, căutau să intre în barăci ori să fugă peste gard.

Cei care n-au mai apucat să intre în barăci se trîntiră pe burtă. Unii se țirau spre sîrma ghimpată ca să treacă dincolo.

Și mitraliera păcănea fără o-dihnă.

Deodată dinspre liziera pădurii se auziră alte împușcături. Mitraliera tăcu cîteva clipe, ca apoi să înceapă a lătra cu și mai multă furie. Dar n-o mai auzirăm decît cîteva secunde. O explozie zgudui intrarea în lagăr și mitraliera amuți pentru totdeauna.

Cînd am îndrăznit să-mi înalț fața din pămînt, în fumul de la

intrare am văzut alergînd spre lagăr primii partizani.

— Pavel, mă Pavele? Ce faci? — am strigat la prietenul meu.

— Ptiu — își scuipă Pavel pămîntul din gură — blestemații, uite ce-au făcut!

— Unde-i Tătucul?

— Las' că-i bine, e aici lîngă mine — zise Pavel și-l strigă apoi pe bătrîn. Tătucule, scoală-te Tătucule, de-acum s-a terminat... Tătucule...

Ne ridicarăm și pornirăm spre el. De ce ne răspundea? Stătea doar culcat, la cîțiva metri în spatele nostru.

Era tot acolo, nemișcat, cu pieptul plin de sînge.

— Tătucule, ce-i cu tine? — m-am azvîrlit ca un nebun la pieptul lui, scuturîndu-l cu desperare.

Tătucul deschise ochii și ne zîmbi:

— Măi flăcăi — murmură Tătucul — mai țineți minte unde am pus hamurile?

Îmi venea să zîmbesc. Dar Tătucul mai surse o dată și-și lăsă capul pe spate. Muri așa, cu surisul pe buze, cu ochii săi mici deschiși spre cerul Ucrainei.

Dar ultima sa întrebare mi-a luminat mintea. Abia acum, abia acum îmi dădeam seama de ce fusese atît de uituc Tătucul. Nu era slab de cap, dimpotrivă, avea o memorie prea bună. Îi priveam fața zîmbitoare, cu mustață de calmuc, și mă gîndeam că mine, după ce ne vom îngropa morții, o să mă duc în sat și-o să-l caut pe ferosul acela de Piotr Alexeevici, și-o să-i spun așa: „Piotr Alexeevici, l-am cunoscut pe Tătucul vostru. Om care să iubească viața ca el eu n-am mai întîlnit. Piotr Alexeevici, Tătucul și-a făcut datoria; și-a făcut-o chiar și după moarte. Vino să-ți arăt unde sînt hamurile, pompele, gălețile de la fermă, stingătoarele și toate celea. Căci grozavul vostru bătrîn n-a făcut altceva decît ne-a băgat în cap zi și noapte pe unde a ascuns avutul colhozului. Dacă moare, să aibă cine le scoate la iveală. ăsta a fost Tătucul vostru“.

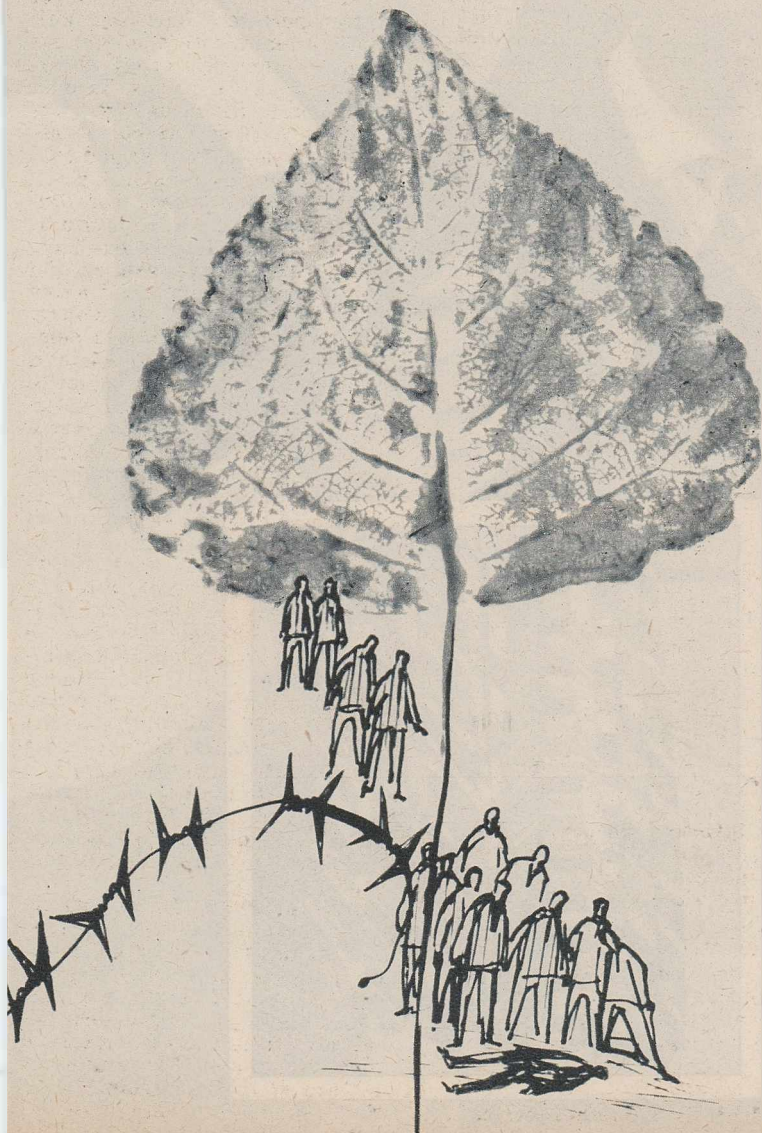
Dar în timp ce gîndeam așa, în jurul nostru se adunase lume multă: partizani, femei din sat și deținuți. Veneau și făceau cerc. Priveau cu durere multă la bătrînul cu ochii încă deschiși. Femeile plîngeau pe tăcute, iar partizanii își scoteau căciulile și bonetele.

Auzii lîngă mine vocea sugrumată a unui partizan:

— Bietul Piotr Alexeevici, brigadier ca el n-a fost în toată Ucraina.

— Oare care din noi, tovarăși — auzii o altă voce — a știut să iubească colhozul ca Piotr Alexeevici?!

Toată viața m-am scotit bărbat. N-am plîns nici atunci cînd lîngă mine a fost ucis fratele meu mai mic, nici atunci cînd am fost bătut cu patul armei și lăsat pe pămînt, o masă de carne înșingerată. Dar acum am simțit cum un nod îmi alunecă pe git neîndurător, fără să-l mai pot stăpîni. Boabe mari de lacrimi îmi alunecau pe fața țepoasă. Și prin păienjenitul ce mi se așezase peste ochi vedeam fața zîmbitoare a Tătucului. O vedeam pentru ultima oară. Dar mie mi se părea că acum dau ochi pentru întia dată și abia de acum am să-l cunosc și am să-l văd mereu pe ferosul Piotr Alexeevici, brigadierul.

Sint oare nimicuri?

Fotoreportaj realizat cu concursul actorilor Al. Lulescu și N. Constantin

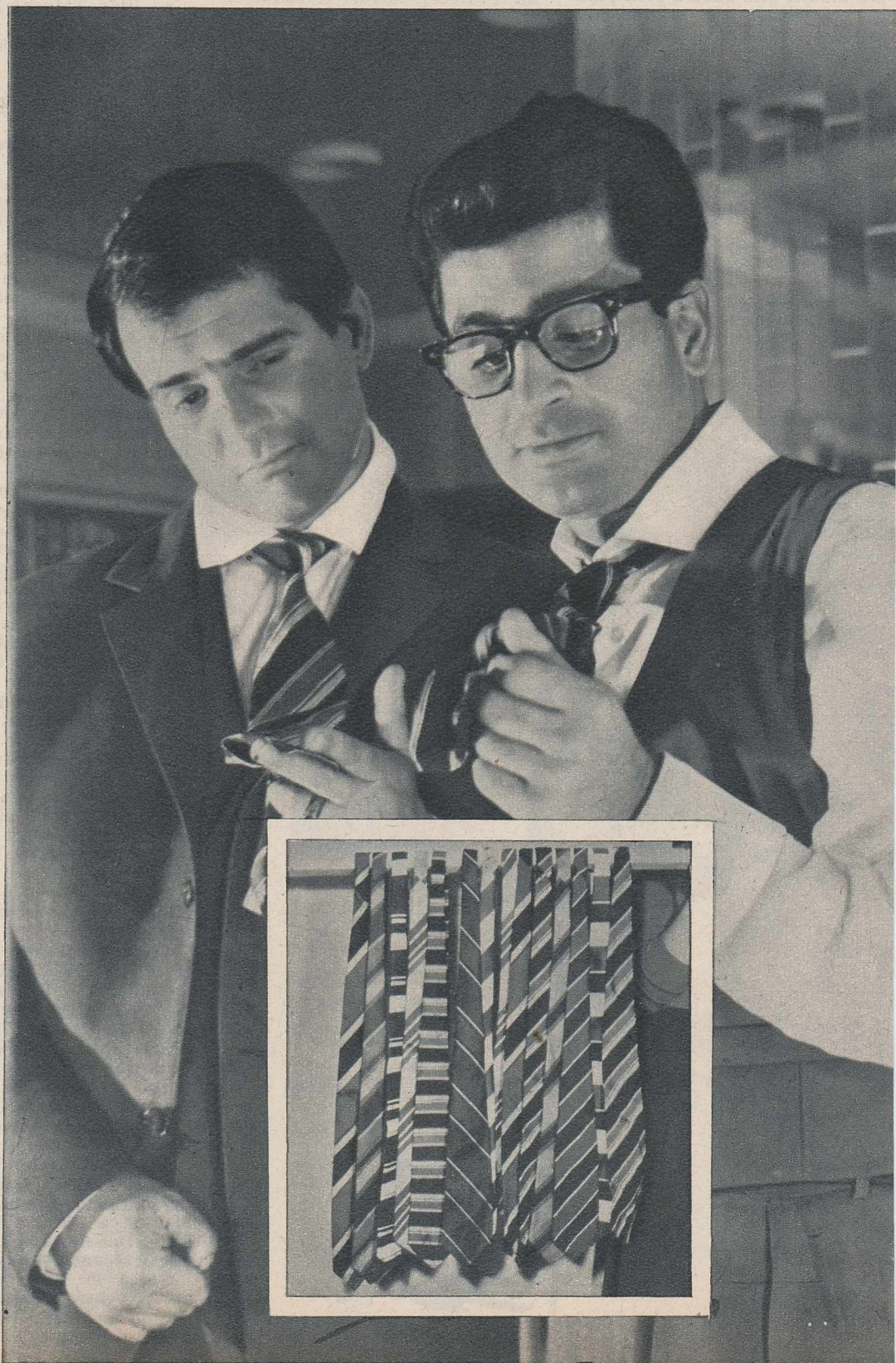
Si-a ales din balot stofa, vânzătorul i-a tăiat cei trei metri rostind, mai mult sau mai puțin entuziast, „să-l purtați sănătos“, apoi cu pachetul sub braț s-a prezentat la croitor, cerându-i un costum elegant...

S-ar părea că, pentru un bărbat, toate grijile alcătuirii unei ținute vestimentare de bun-gust se termină aici. Deșartă iluzie! Și lucrul acesta îl știu mai ales acei care au înțeles că o ținută elegantă nu presupune de loc frivolitate, că e o dovadă de respect față de sine însuși și față de cei din jur, față de eleganța străzii cu blocurile sale tinere, față de civilizația socialistă.

Așadar, o dată costumul gata, începe problema accesoriilor. Zeci de fabrici lucrează la noi pentru ca bărbații să-și poată asorta la haina nouă o cravată frumoasă și o pălărie adecvată, să-și poată alege un pulover plăcut și un fular interesant, niște ciorapi de bună calitate. Unele lucrează foarte bine, altele mai puțin bine. Faptul acesta se poate constata cel mai direct în magazine, asistând ca simplu spectator pasiv la satisfacțiile sau dezamăgirile cumpărătorilor. Am preferat însă rolul mai activ al aparatului de fotografiat, ne-am luat drept consultanți doi tovarăși și am încercat să urmărim pe figurile lor „verdictele“ date calității și esteticii accesoriilor vestimentare masculine.

O poveste cu cravate

Firește, primul lucru care i-a interesat a fost cravata. Fișița aceasta de mătase din care se văd, ieșind dintre reverele hainei, doar câțiva centimetri pătrați, contribuie la a da adesea culoare și personalitate întregii ținute. Cu o condiție: să fie bine aleasă. În fața noastră, un suport circular, un adevărat carusel pe care se învârtesc, în numeroase culori și desene, zeci de cravate. În sertare, înfășurate cuminte, alte zeci. Arunc o privire spre datele culese pînă acum: colecția prezentată pe semestrul II 1962 de către fabricile „Ilie Pintilie“ și „Mătasea populară“ a cuprins

● CÎTE CEVA DESPRE „NICURILE” ÎNSEMNATE ● ÎN ÎMPĂRĂȚIA DUNGILOR ● CÎND ARABESCURILE TURCEȘTI CUCERESC FULARELE ● VĂ PLAC NUMAI MĂNUȘILE BEJ? ● SURPRIZE PLĂCUTE ȘI, MAI ALES, PROMISIUNI PLĂCUTE ● ȘI, TOTUȘI, PĂLĂRIA RĂMÎNE FAVORITA...

317 desene în 2.850 de poziții coloristice. E o cifră! Sînt printre ele cravate de mătase naturală, la un preț accesibil, sînt și unele de mătase vegetală, al căror preț este sub 20 de lei.

Dar, vai, iată că un vechi adevăr vine să se impună din nou și cu ajutorul cravatelor: cantitatea nu înseamnă neapărat calitate. Începi să privești una cîte una cravatele și vezi dungi pe lat, dungi în verif, dungi în lung, și din nou dungi în toate sensurile mai sus citate (o nouă privire în carnetul de note: circa 70% din cravate sînt lucrate la mașini Schafft, iar acestea fac la noi doar țesături dungate). Cravata în dungi — așa cum continuă să se producă la noi — e bătrînească, demodată, nu mai place și ar salva-o poate coloritul ei

interesant, dacă acesta ar exista. Dar el nu există: culorile sînt stinse, fade, alăturate fără armonie (grena cu maro, gri cu verde închis), ori cu stridență (verde cu galben și roșu de exemplu). Cauți o cravată uni: o găsești cu greu. Cauți o alta, cu desene plasate ici-colo în țesătură: o găsești și mai greu. Firește, dacă ai răbdare, afli o cravată frumoasă și originală, ba chiar mai multe. Sînt cele lucrate la războaiele Jacquard, care dau o țesătură foarte interesantă. Ispitiți de posibilitățile Jacquardului, creatorii își concep cele mai multe modele pentru aceste mașini, uitînd că ele dau — proporțional, la ora actuală — un prea mic volum de produse. Iar numeroasele Schaffturi sînt nevoite să țasă, la saturație, cravate cu dungi late și urîte, cenușii și castanii și gălbui (dintre care două — asemănătoare între ele ca două surori gemene — au izbutit să strice buna dispoziție a însoțitorilor noștri). Am scos însă din bloc-notesul reporterului o promisiune a industriei și comerțului nostru: pentru 1963, o sensibilă îmbunătățire a calității cravatelor, a modelelor, culorilor, a sortimentelor. Vom găsi în magazine cravate din mătase imprimată, cravate cu efect de fir laminette, cravate din tergal, cravate cu desene plasate, care au început, se pare, a fi mai de mult produse (dar pe care noi le-am găsit în cantități cu totul insuficiente în magazine). Cravata de mătase vegetală, modesta și ieftina cravată de mătase vegetală, începe să cadă în dizgrație. De unde în semestrul II al anului trecut raportul dintre cravatele de mătase naturală și vegetală

desfăcute prin comerț era de 61% vegetale și 39% naturale, în semestrul I al anului acesta raportul s-a inversat; cravatele din mătase naturală ocupă acum 62% din volumul de produse vîndute. O cifră grăitoare pentru dorința de frumos a cetățeanului nostru.

Ce fular vă doriți?

Dar pentru că veni vorba de fulare... Ne-am uitat atent prin rafturi și sertare, răscolind și măsurînd fularele — cum se spune — din cap pînă în picioare. Sezonul de toamnă a adus în magazine mai ales fulare de mătase — cele de lină nu și-au făcut încă masiv apariția. Din păcate, însă, e mai corect să spunem că le-a readus pe cele de anul trecut; și pe cele de acum doi ani. Sînt cam aceleași imprimeuri, aceleași țesături și aceleași culori. Unele sînt reușite. În general, două calități: fulare din mătase naturală imprimată — cu puține desene, cu multe poziții coloristice din care unele frumoase, dar altele atît de nearmonioase și stridente încît pur și simplu obosesc ochiul. Celelalte fulare sînt din mătase vegetală, au desen în țesătură și concurează între ele în coloritul sărac, stins: maroul închis se împletește cu griul închis, cu bleumarinul sau cu grenaul. Se pare că există — la aceste produse — o tradiție a desenului turcesc. Foarte bine, poate fi continuată. Dar acest desen nu trebuie să rămînă nici unic, nici majoritar — cum se întîmplă acum. Mai

multă fantezie și bun-gust în crearea modelelor de fulare bărbătești n-ar face decât să ridice prestigiul creatorilor, să se vîndă mai bine produsele și să mulțumească, în sfîrșit, consumatorii. Nu ca în cazul celor doi tovarăși pe care obiectivul aparatului i-a surprins într-un moment de melancolie: desenul frumos al fularului din mătase vegetală (vezi pag. 19) e dezavantajat de totala neasortare a culorilor (pe care fotografia în alb-negru n-o poate însă reda); iar fularul din mătase naturală, frumos armonizat coloristic, are în schimb un imprimu mult prea încărcat. Păcat pentru amîndouă.

Toamna e din ce în ce mai răcoroasă, fularele încep să fie tot mai mult solicitate ca apărători grijulii ai sănătății și ca accesorii elegante ale ținutei vestimentare. Așteptăm, încă, cu răbdare și încredere, surprizele plăcute pe care ni le vor oferi fabricile și magazinele noastre.

Rivalii de temut ai cămășilor clasice

De surprize plăcute au avut în primul rînd grijă Fabrica de confecții și tricotaje-București și „Tînăra gardă“. Aici există în permanență căutări inovatoare, de aici pornesc adesea produse noi pe care cetățenii le cer insistent în magazine. Ca, de pildă,

aceste bluze din fire sintetice, pe care însoțitorii noștri s-au grăbit să le probeze (vezi pag. 19). În semestrul II al acestui an, F.C.T.-București a adus pe piață opt modele de bluze din fire voluminoase și supraelastice, iar fabrica „Tînăra gardă“, trei modele de cămăși din fire polinitrilacrilice. De bună seamă însă că ne aflăm încă la început în acest domeniu (tricotajele pentru femei au fost mult mai favorizate) dar e un început promițător. Mai ales dacă fabricile vor avea grijă să asigure un sortiment de măsuri judicios alcătuit, dînd mai multă atenție și măsurilor mari...

Scurt dialog despre marochinărie

Vecin cu raionul bluzelor din fire sintetice e cel de marochinărie. Ne oprim în fața lui. Vînzătoarea ne dă primul ajutor:

— Să știți că mănușile ne vin în cantități insuficiente. Și nici de o calitate satisfăcătoare: pielea de porc nu e întotdeauna bine marochinată, e rigidă, neelastică și e colorată numai în bej. Mănuși necăptușite avem de obicei, dar cumpărătorii cer cu precădere din cele căptușite cu tricot sau cu blană: nu ne e de loc plăcut să răspundem mereu: „Reveniți altă dată. Acum nu mai avem...“

O înțelegem pe tovarășa vînzătoare și subscriem la doleanțele ei. Le transmitem pe această cale fabricii „Petöffi Sandor“ din Tg. Mureș și Fabricii de mănuși din Timișoara.

Privim curelele: cele de calitate sînt frumos finisate, au culori plăcute. Calitatea celor la prețuri mai accesibile lasă încă de dorit. Unul din tinerii care ne însoțesc se îndreaptă cu hotărîre spre teștea și cere o pereche de bretele. Prima surprinsă e vînzătoarea: i se pare și ei că bretelele se potrivesc doar bunicilor. Idee complet falsă. Argumentația tînărului ei client pare să o convingă: nici un pantalon nu cade mai bine, nu are dunga mai „tăioasă“ ca cel susținut de bretele! Ca să nu mai vorbim de avantajele igienice pe care le au față de cureaua ce apasă și strînge abdomenul. Așadar, la un costum elegant, sub vestă, recomandabile — și de medic, și de modă — sînt bretelele.

Ciorapii cei de toate zilele

De astă dată, cifrele pe care le manevrează producția noastră sînt de ordinul milioanei.

Doar în primul semestru al acestui an magazinele au oferit cumpărătorilor milioane și milioane de perechi de ciorapi din bumbac, ciorapi și șosete supraelastice, șosete cu desen și încă multe alte milioane de altfel de ciorapi, pe care le lăsăm în seama statisticienilor. E firesc, veți spune, ciorapul este un obiect de primă necesitate, nu unul de lux, e firesc să se vîndă bine. Și, totuși, cînd ciorapul nu are și virtuți estetice — pe lîngă cele ale unei bune calități — cererea scade. Plac mult ciorapii și șosetele supraelastice produse de F.C.T.-București. Produsele au desene variate și de bun-gust, un colorit discret și frumos armonizat, modelele lor sînt — în general — moderne (e firesc deci ca față de produsele contractate în semestrul I 1961 să se fi ajuns — pentru aceeași perioadă a anului în curs — la impresionanta sporire de peste 200%). Dar foarte mulți consumatori preferă încă ciorapii de bumbac, îi cumpără în cantități masive și ar dori multe îmbunătățiri ale calității lor: o mercerizare mai bună, o varietate mai bogată a desenelor, o mai armonizată combinație de culori și întărirea tălpilor cu firele sin-

tetice. Aceste dorințe ar trebui să se impună mai puternic ca pînă acum în atenția Fabricii de ciorapi din Timișoara, a fabricilor „7 Noiembrie“ - Sibiu, „Sebeș“-Sebeș. Care, pentru a satisface și comerțul, ar trebui să se gîndească și la o rezolvare mai bună a ambalajelor (în cutii, eventual).

Un accesoriu plin de importanță

E clar: așa nu mai merge! Se pornește vreo ploaie mărunță și nesfîrșită de toamnă, încep seriile friguroase, vine iarna. Guturaiul pîndește cu perfidie la colțul străzii și l-a dat gata pînă și pe voinicosul de sportiv (ce anunța că va merge cu capul gol și pe viscol!). Așadar, trebuie să vă hotărîți: o pălărie elegantă sau una sport, un basc... Magazinele le oferă cu dărnicie, pentru toate gusturile și toate vîrstele. Pălăriile din lînă și păr de iepure produse de Fabrica de pălării din Timișoara sînt în general de bună calitate, au o varietate satisfăcătoare de forme și culori, sînt adaptate la noua linie a modei. De pildă, această pălărie cu bor îngust și calota înaltă, preferată mai ales de tineri (foto 1). Pentru o ținută mai sportivă, esterecomandabilă pălăria tip Rolantin cu spic, în genul pălăriilor vîntorești (foto 2). Firește, pentru ținuta festivă a unui bărbat mai în vîrstă e adecvată tot pălăria de culoare închisă, cu borul întors și bordat cu panglică (foto 3). Modern, și practic totdeauna, bascul cu borul lat: ultimul produs al fabricii timișorene, bascul „Negoiul“, are și însușirea de a fi impermeabil (foto 4).

Noroc că nu vine vara: dacă ați fi dorit vreo pălărie din pai sau fire sintetice, nu ați fi găsit nicăieri. Dar poate că pînă la vara viitoare fabricile vor avea grijă și de acest sortiment atît de necesar. Sîntem aproape siguri, pentru că, în general, industria ușoară nu a dat uitării aceste „nimicuri“ importante și dovezile le-a oferit mai ales în ultima vreme. Apar mereu produse mai frumoase și ele însele ne îndreptățesc să fim exigenți. Priviți strada, priviți ținuta trecătorilor. E tot mai de bun-gust. Iar asta obligă din ce în ce mai mult.

Sanda FAUR-DIMA
Fotografiile de Aurel COPOS

De vorbă cu medicul

REUMATISMUL (II)

Am văzut că rolul principal în contractarea reumatismului îl are infecția. Există însă și o serie de factori care stimulează apariția bolii, slăbind rezistența generală a organismului la îmbolnăviri. Șocurile nervoase, munca excesivă în condiții de frig și umiditate se numără printre aceștia. Sensibilitatea organismului față de microbi și de ceilalți factori nefavorabili din mediul extern crește cu fiecare recidivă a bolii. De aceea pentru a ne feri de reumatism vom lua măsurile necesare de apărare împotriva gripei și amigdalitelor, care sînt boli contagioase. De asemenea, infecțiile acute ale gîtului, ale dinților, ale căilor respiratorii superioare trebuie tratate cu grijă. Cazurile de gripă, chiar în formă ușoară, trebuie luate în serios și indicațiile medicului urmate întocmai. Perioadele acute ale anghinelor și ale gripei vor fi petrecute la pat, cu atât mai mult de către acei care au suferit în trecut de reumatism. Dacă amigdalita se repetă des este necesară operația amigdalelor. Dacă aceasta nu s-a făcut pînă la îmbolnăvire, trebuie în orice caz făcută după primul acces de reumatism.

Să ne îngrijim de starea dinților, iar dinții cu puroi la rădăcină trebuie extrași. Infecțiile purulente ale urechii și ale sinusurilor trebuie tratate pînă la vindecarea completă.

Alimentația va fi ponderată și cît mai săracă în albumine. Munca trebuie corect organizată astfel ca ea să ne permită un timp suficient pentru odihnă. Vor fi evitate răcelile. Foarte utilă este călirea organismului prin obișnuirea treptată cu variațiile de temperatură și prin practicarea exercițiilor fizice. Această călire trebuie începută încă din copilărie, cînd reumatismul apare cel mai frecvent.

În timpul crizei acute de reumatism se indică internarea bolnavului în spital. Dacă din diferite motive acest lucru nu e posibil și bolnavul rămîne acasă, el va fi ținut în pat, în încălziri calde, într-un loc ferit de curenți. Deoarece bolnavul de reumatism transpiră abundent, rufăria lui va fi schimbată des. Pe articulațiile bolnave se vor înfășura bucăți de flanelă. Întrucît alimentația trebuie să fie bogată în vitamine, vom da bolnavului o cantitate suficientă de fructe și legume. Medicamentele vor fi luate în mod riguros după dozele și programul indicat de medic.

Bolnavii care au suferit de un atac de reumatism vor rămîne și după însănătoșire sub observația medicului. Acesta va reglementa condițiile de viață și de muncă ale bolnavului și va da indicații de tratament pentru evitarea recidivelor bolii.

Dr. SILVIU GHEREA

Din toată lumea

SPUTNICII ȘI MUZICA

Un grup de tineri suedezi, iubitori de muzică, au înjghebat o formație orchestrală căreia i-au dat numele de „The spotnicks” („Sputnicii”). Astăzi ea este cea mai importantă formație de jazz din Suedia. Piesa de rezistență a formației, anume orchestrată sub titlul „Omni-rachetă”, este vechiul cîntec rusesc „Poliusko” (Cîmpia). În fotografie îl vedem pe cel 4 membru al orchestrei pe o stradă din Londra, unde se află în turneu.

CONSERVE USCATE

Fruitele, legumele, carnea — proaspete și înghețate rapid — se păstrează bine fără a-și pierde majoritatea calităților nutritive și de gust. Acest sistem de conservare are un singur dezavantaj: alimentele nu pot fi păstrate decît la rece, ceea ce implică spații frigorifice corespunzătoare.

Dacă însă din alimentele proaspete și înghețate rapid se îndepărtează apa, ele pot fi păstrate mult timp și la temperaturi obișnuite. Este suficient ca gospodina să scoată din pachetul învelit în celofan ceva ce seamănă cu o bucătică de dop și să cufunde acest „ceva” în apă caldă, pentru că după cîteva minute să albe în oală o bucată mare de carne. Firi-cele ca de soară se prefac, prin același procedeu simplu, în morcovi sau banane, iar un fel de alune — în mere sau mandarine.

O serie de firme din R.F.G. și S.U.A. au pus în vânzare cu titlu de experiență cîteva zeci de sortimente de asemenea conserve „uscate”. Rămîne de văzut ce vor spune și consumatorii.

DEZLEGAREA JOGULUI „DE-A-NDOASELEA”, APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

ORIZONTAL: 1) Critică — Ris. 2) Leneș — Trenea. 3) Omenos — Ades. 4) Sol — Nasture. 5) Crep — Nal. 6) Ac — Raitte — Ic. 7) Aparte — Șea. 8) S — Alianță — T. 9) Casier — Amor. 10) Olan — Iepure. 11) Pojar — Viran.

● La șirul realizărilor măiestre ale artistei populare Vera Marețkaia s-a mai adăugat una: cea din filmul „Printre oameni buni”, realizat la studioul „A. Dovjenko” din Kiev de regizorul A. Bukovski, după un scenariu de I. Zbanajki. În acest film Marețkaia interpretează rolul unei femei care a trecut prin mari greutăți și suferințe.

● La sfîrșitul anului va apare în Uniunea Sovietică ultimul volum al trilogiei „Prometeu”, amplă lucrare literară închinată de scriitoarea Galina Serebrenkova vieții și operei lui Karl Marx. Primele două volume ale trilogiei, intitulată „Tineretea lui Marx” (apărut și în românește) și „Răpirea focului”, au fost traduse și tipărite și în multe alte țări. Volumul al treilea al lucrării, intitulat „Culmile vieții”, descrie ultimii 18 ani ai vieții lui Marx.

● Stagionea teatrală sovietică s-a deschis cu un număr impresionant de spectacole noi: 100. Dintre premierele originale consemnăm: „Dansuri pe șosea”, o comedie lirică de M. Lvovski, pe scena Teatrului Mic, în regia lui A. Efros; piesa lui S. Alesin, „Camera”, consacrată luptei dintre vechi și nou; o dramatizare a cunoscutului cântec al lui John Reed, „10 zile care au zguduit lumea”. Dintre lucrările dramatice ale scriitorilor contemporani din Occident s-au pus în scenă piesele: „Inima mea este în munți” de William Saroyan și „Noaptea fără lună” de John Steinbeck.

● Gemenilor cosmoi Andrian Nikolaev și Pavel Popovici le-a fost dedicat un film realizat recent în studiourile moscovite de știință popularizată. Autorii acestui film sînt regizorul Dmitri Bogolepov și scenaristul Evgheni Reabokov, același care au imortalizat pe peliculă zbururile lui Gagarin și Titov.

● Revista sovietică „Teatr” a inițiat o anchetă în rîndul unor oameni de teatru și printre diverse categorii de spectatori. Întrebările puse priveau creația originală sovietică, interpretarea, repertoriul etc. Printre cei care au răspuns a fost și cunoscutul dramaturg Viktor Rozov. Drept cel mai bun dramaturg tînar Rozov l-a indicat pe Volodin. Ca răspuns la întrebarea privitoare la cea mai bună interpretare a stagiunii, Viktor Rozov a arătat că el consideră creația actorului S. Iurski în rolul Ceasovnikov din „Oceanul” de A. Stein drept cea mai valoroasă. În fotografie, Viktor Rozov.

O GRAMĂ ORIGINALĂ

Plimbîndu-te pe strada Republicii din Brașov, atenția îți este atrasă de un gang în a cărui semiobscuritate distingi un butoi de dimensiuni uriașe. Impresia că te afli în preajma unei crame așezate la nivelul solului se atinge abia cînd te apropii pentru a o cerceta mai cu de-amănunțul. Atunci auzi zvon de glasuri care vine din... butoi și-și dai seama că te afli în fața unei uși.

Deschizînd-o, ai o priveliște neașteptată: ospătarii (fete și flăcăi), gătiți în frumoase costume naționale, specifice regiunii, poartă tipicii încărcate cu tot felul de bunătăți culinare și vinături (fotografia 1) pe care le servesc la mese (niște butoane de statură... potrivită scopului) clienților care stau pe butoiașe de bere (scaunele). (Fotografia 2).

Ai nimerit adică în crama „Postăvarul”, încă un pitoresc

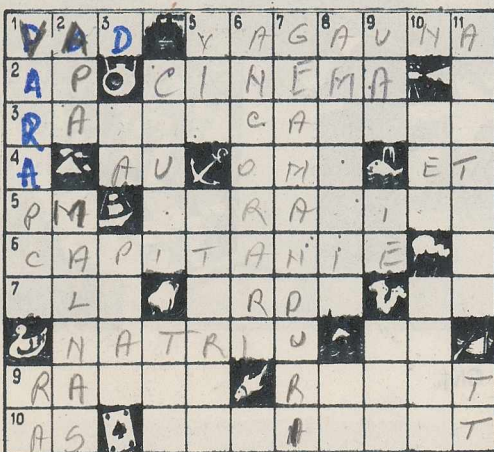
punct de atracție pentru cei care vizitează vechiul și mereu tînărul oraș Brașov.

Radu HORIA

Cuvinte încrucisate

ACVATICĂ

ORIZONTAL: 1) Te trece apa cu car cu tot — Ascunzătoare pentru pești sub malul râului. 2) Ape în monoverb — Unde poți vedea o furtună marină stînd liniștit în fotoliu. 3) Lifturi submarinelor. 4) Aur — Afluent al Irtișului — Și (lat.). 5) Pămînt și apă — Lup de mare. 6) Mai mare peste port! 7) Afluent al Rîului — Verb... stîns de apă — Apă... neînțepută! 8) Sodiu — Vas... înalt pentru navigație. 9) Pasionat înnotător palmiped — Cînd plouă cu găleata pe acoperiș (sing.). 10) Campion — Calm ca fluviul lui Solohov.

VERTICAL: 1) Ramele bărcilor pescărești — Trans-

mite calorii Nilului. 2) Lichid incolor, inodor, înspid și... indiferent — Cetașeanului turmentat — Stațiune cu orenumită apă minerală. 3) Posesiv — Turtit. 4) Crap mic (reg.) — Măsură la conducte. 5) Linx — Mamifer... mustăcios din Pacific (pl.). 6) Operațiune navală (pl.). 7) În atenția înnotătorilor și a navigatorilor (pl.). 8) Jumătate om, jumătate pește — Carp (anat.). 9) Localitate în Nigeria — Camașă — Cozrig aritmetic! 10) Lac în Irlanda — Producții acvatice de toamnă. 11) Nume dat de cei vechi Mării Roșii și golfului Persic — Tudor Timonieru.

LUNA PRIETENIEI ROMÎNO-SOVIETICE

La adunarea din sala Teatrului C.C.S., consacrată deschiderii Lunii prieteniei romîno-sovietice.

Actrițele sovietice Rosa Makagonova și Clara Luciko se află în Capitala patriei noastre ca invitate la Festivalul filmului sovietic, tradițională manifestare în cadrul Lunii prieteniei romîno-sovietice.

Colectivul Teatrului „C. Nottara” a prezentat, în premieră, piesa lui A. Sofronov „Bucătăreasa” în sala căminului cultural din Găneasa, regiunea București. Cu acest prilej, actorii bucureșteni în frunte cu artistul poporului George Vraca au vizitat gospodăria agricolă colectivă din comună, unde au fost primiți cu multă căldură de colectivități.

Fotocronica FLACARII

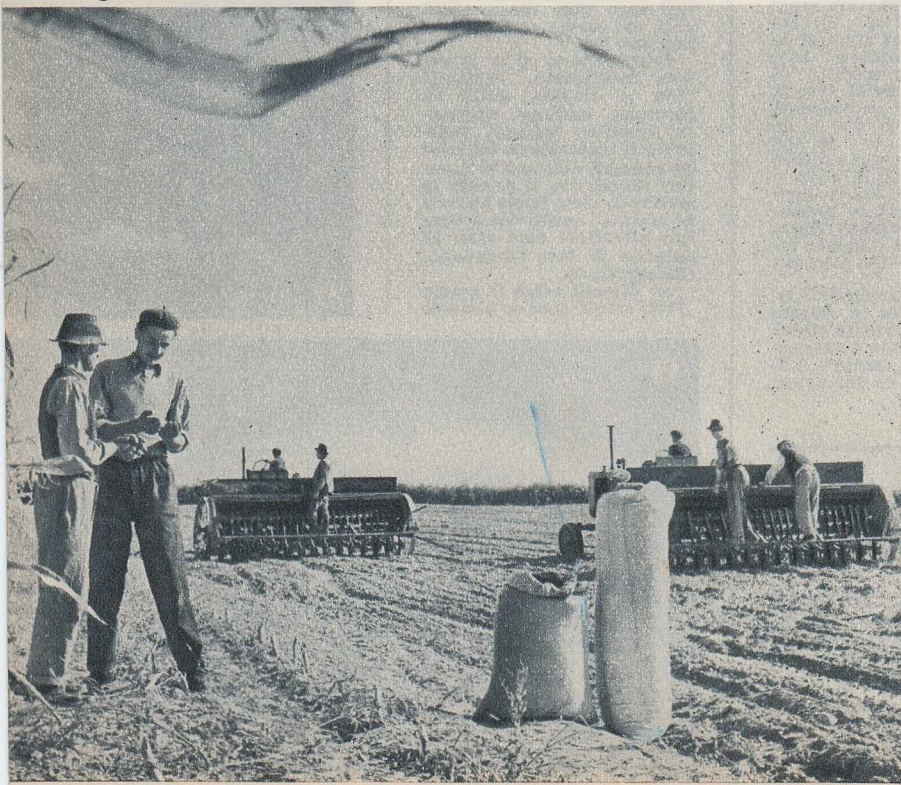
Lucrările celui de-al III-lea Congres Internațional de patologie infecțioasă la care au participat peste 150 de oameni de știință din 25 de țări.

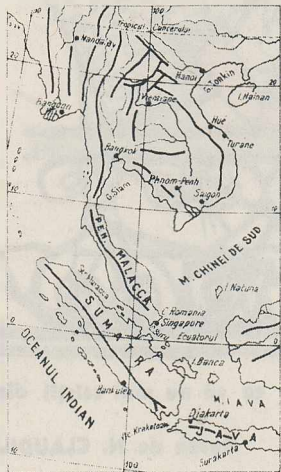
Construcții noi la Cluj.

La gospodăria agricolă colectivă „Unirea” din comuna Apa, regiunea Maramureș, însămînțările de toamnă sînt pe sfîrșite.

Ați auzit de capul Romania?

„Am aflat că în peninsula Malacca există un cap numit Romania. Aș vrea să știu cine i-a dat acest nume și dacă are vreo legătură cu numele țării noastre”.

George PANĂ,
Constanța, bd. Republicii, 17 bis

Răspunde la această întrebare conf. univ. VIRGIL HILT, de la Facultatea de geologie-geografie din București.

Prin capul Romania, situat în extremitatea sudică a Asiei, în partea de sud-est a peninsulei Malacca, continentul asiatic ajunge pînă în apropierea ecuatorului.

Denumirea de Romania nu are nici o legătură cu numele țării noastre. Ea datează de la începutul secolului al XVI-lea, când corăbierii portughezi au ocolit pentru prima dată peninsula Malacca pentru a trece din Oceanul Indian în Oceanul Pacific. Voind să arate lumii că navigatorii portughezi, de neam romanic, au fost primii europeni care au întreprins această îndrăzneată călătorie, ei au numit Romania acest cap.

Portughezii, care se aflau atunci în plină ascensiune a puterii lor maritime, au făcut acest drum pentru a ajunge în insulele Pacificului, bogate în mirodenii. Istoria consemnează că în 1511 navigatorul Alfonso Albuquerque, ajungînd în strîmtorarea Malacca, a prădat crunt orașul cu același nume. De aici, corăbierii portughezi au pornit spre insulele Moluce, adevărate insule ale mirodeniilor, de unde și-au extins apoi comerțul pînă în Extremul Orient. Iată deci în ce împrejurări capul din sud-estul peninsulei Malacca a primit denumirea de capul Romania.

Din punct de vedere fizico-geografic, acesta nu este altceva decît punctul terminus în peninsula Malacca al lanțului de munți cunoscuți sub numele de Cordillera Malaezi, la rîndul lor o continuare, de mai mici proporții, a munților Tibetului oriental.

Ruanda și Burundi

„Doresc să aflu câteva date despre noile state africane Ruanda și Burundi”.

Ilie ALBU,
București, str. Cristinești nr. 25, raion Lenin

Răspunde I. MANEA, redactor la Agerpres.

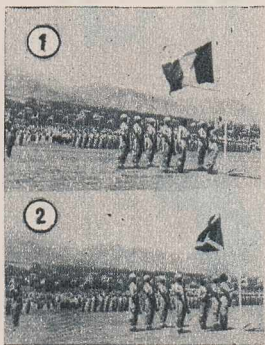
La 1 iulie 1962 pe harta Africii au apărut două noi state independente: Ruanda și Burundi. Ele au fost constituite pe fostul teritoriu Ruanda-Urundi, aflat sub tutela Belgiei. În conformitate cu dorința exprimată de reprezentanții acestor teritorii, Ruanda-Urundi a fost despărțită în două state, Ruanda și Burundi — nume sub care au fost cunoscute înainte de a fi fost înrobite de către colonialiști.

Situate în inima Africii ecuatoriale, Ruanda și Burundi au o suprafață totală de 54.172 km², din care Ruanda 26.092 km², iar Burundi 28.080 km². Populația celor două state este de aproape cinci milioane de locuitori (circa 2.700.000 în Ruanda și peste 2.200.000 în Burundi).

Ca și alte regiuni din Africa ecuatorială, Ruanda-Urundi a fost obiectul luptei înverșunate dintre colonialiștii belgieni, englezi și germani, imperialiștii germani fiind cei care au reușit pînă la urmă să anexeze acest teritoriu. Prin tratatul de pace de la Versailles, Ruanda-Urundi a fost însă predată Belgiei, devenind în 1922, conform unei hotărâri a Ligii Națiunilor, teritoriu sub mandat. După cel de-al doilea război mondial, în baza unei hotărâri a O.N.U., Ruanda-Urundi a devenit teritoriu sub tutela Belgiei.

Această așa-numită tutelă a însemnat de fapt mizerie și teroare, exploatarea cea mai crîncenă a bogățiilor naturale. În polișterea economică, socială și culturală. În schimb, marile trusturi internaționale s-au îmbogățit de pe urma exploatarea bogățiilor țării: cafea, tutun, hîmbac, aur, cositor sau wolfram.

Impotriva unor asemenea rînduleți s-au ridicat de ne-

La 1 iulie 1962, pe stadionul din Bukavu a fost proclamată oficial independența statului Burundi. În fotografie: coborîrea drapelului belgian (1) și înălțarea drapelului de stat al Burundiei (2).

numărate ori la luptă patrioțică din Ruanda-Urundi. Mișcările de eliberare națională colonialiștii belgieni i-au răspuns prin asasinat și teroare, prin promovarea cunoscutei politici „dezbină și stăpînește”. Astfel, căuțind să intimideze pe luptătorii pentru independență din Urundi, colonialiștii au pus la cale o serie de asasinat mîșeștii, ultimul dintre acestea căzîndu-i victimă prietului Rvagasore, prim-ministru și conducător al partidului anticolonialist UPRONA. Dar toate aceste acțiuni nu au putut frînge voința de luptă a populației din cele două state, care și-au căpătat recent independența.

Peste 70 metri înălțime...

La Cluj se restaurează în prezent o construcție medievală în stil neogotic, situată în piața Libertății. Este vorba de turnul bisericii romano-catolice, monument istoric, interesant nu numai prin vechimea sa, ci și prin înălțimea puțin obișnuită: are peste 70 de metri. Lucrările de restaurare se execută sub conducerea inginerilor și constructorilor Direcției monumentelor istorice.

OKOS Gheorghe,
Cluj, str. Jókai nr. 16

Cum acționează simțul muscular?

La această întrebare, pusă de Aurel Mocanu, din satul Avîntul, raionul Bîrlad, răspunde dr. R. FLORU, candidatul în științe medicale, de la Institutul de fiziologie al Academiei R.P. Romîne.

În afara celor cinci simțuri cunoscute — vizual, acustic, tactil, olfactiv și gustativ — un loc special îl ocupă simțul muscular sau kinestezic (simțul mișcării), care informează creierul asupra poziției corpului și a membrilor noastre, precum și asupra mișcărilor pe care le efectuăm în cursul diferitelor activități. Pe baza acestor informații se organizează în sistemul nervos menținerea poziției corpului, coordonarea mișcărilor, de la cele mai simple —

cum ar fi mersul — pînă la cele mai complicate — scrisul, cîntatul la un instrument etc.

Menținerea poziției corpului în spațiu se face cu ajutorul organelor echilibrului care se găsesc în cavitățile săpate în osul urechii interne (labirint). Aici se găsesc terminații nervoase care sînt sensibile la schimbările poziției capului și la mișcările bruște și, prin impulsurile pe care le trimite centrilor nervoși, adaptează tensiunea mușchilor gîtului, ai șirei spinării și membrilor la necesitățile statice. În mușchi și în tendoane se găsesc, de asemenea, terminații nervoase care sînt sensibile la mișcare. Scutinderea mușchilor sau scurtarea lui excită terminațiile nervoase, care informează măduva spinării și creierul asupra tensiunii mușchilor; pe baza acestor informații se elaborează coordonarea mișcărilor.

În acest fel, simțul muscular asigură atât contracția tonică a mușchilor care mențin corpul în picioare, cît și contracțiile musculare rapide care slau la baza mișcărilor fine.

Centrii motori din creier pot coordona mișcările fine numai pe baza informațiilor exacte pe care receptorii musculari, prin fibrele nervoase lungi, le transmit sistemului nervos central.

Cititorii către cititori

Doresc să corespundez:

- Usikova Galina Borisovna, studentă, Baku 18, str. Nahimov 13, ap. 13, U.R.S.S.: prietenie, cinema, geografie și schimb de ilustrate;
- Andrzej Dolinski, elev, Lodz, R.P. Polonă, ul. Zmienna 15 b/41: pe teme de filatelie și schimb de ilustrate;
- Apollinary Bor, elev, Lodz 2, R.P. Polonă, ul. Kopernika 51 m 1: teme diverse și schimb de ilustrate (corespundează în polonă, rusă, franceză);
- Gogu Stoian, tehnician, școala Băbeni, raionul Rm. Vilcea: teatru, film, literatură, sport, schimb de ilustrate;
- Petre Bolbotină, Reșița, căminul muncitoresc „23 August”: teme diverse, schimb de ilustrate;
- Anisoara Ioniță, Burzû, str. Leonte Filipescu nr. 25: literatură, artă, pedagogie, schimb de ilustrate;
- Irinela Irimescu, elevă, Ploiești, str. Rahovei nr. 9: literatură, artă și schimb de ilustrate;
- Elena Lucescu, G.A.S. Siret, reg. Suceava: ilustrate;
- Eugeniu Mușat, elev, Brăila, str. Karl Marx nr. 165: filatelie, ilustrate;
- Rodica Amelia, elevă, Ploiești, str. dr. Marinescu nr. 3: muzică, schimb de ilustrate;
- Ionel Blonț, student, Valea Sadului, str. Sublov nr. 85, raion Tg. Jiu: literatură, sport, schimb de ilustrate;
- Ion Robu, lăcătuș, Turnu Severin, str. Cicerone nr. 85: schimb de ilustrate;
- Aneta Pascu, elevă, Brăila, str. Dorobanți nr. 410: schimb de ilustrate;
- Mioara Oțeanu, bibliotecară, com. Căcova, raionul Oravița: literatură, teatru, muzică, schimb de ilustrate;
- Farkas Zoltan, elev, Tg. Mureș, str. Lipsanilor nr. 25, ap. 2: filatelie, schimb de ilustrate;
- Mariena Ciobanu, contabilă, Pitești, str. Leonte Filipescu nr. 43: ilustrate;
- Florica Anghel, funcționară, Pitești, str. Rîurilor nr. 4: ilustrate;
- Ionel Cizmaru, elev, Reșița, str. M. Eminescu 48: literatură, muzică, sport, ilustrate;
- Petru N. Găman, desenator, com. I. L. Caragiale, raionul Tirgovîște: ilustrate.

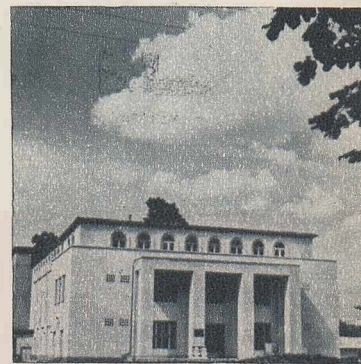
Pe scurt

VIRGIL CEAUȘESCU, Strehaia. În „Flacăra” nr. 14, din 8 aprilie 1961, a apărut un articol amplu despre marile pictori mexican Siqueiros. Citindu-l, veți găsi răspuns la întrebarea dv.

LUCREȚIU DONNA, Buzău. Iată care sînt cele 7 minuni ale antichității: mormîntul lui Mausol din Heli-carnas, piramida lui Cheops, farul din Alexandria, colosul din Rhodos, grădiniile suspendate ale Semiramidei din Babilon, statuia lui Jupiter Olimpicul de Phidias și templul Dianei din Ephes.

NICULINA RADU, Piatra Neamț. Poezia dv. exprimă într-adevăr sentimente patriotice și de mîndrie față de prezentul țării noastre. Dar forma artistică a versurilor e încă deficitară. Ar fi bine să frecventați un ceneacu literar din orașul dv.

De la fotocorespondenți

NOUA CASĂ DE CULTURĂ DIN ORĂȘUL SEBEȘ. (Ileana Tereh, Deva)

ÎN STRALE DE SĂRBĂTOARE LA BUDEȘȚII DE JOS, rn. Piatra Neamț. (Constantin Bursuc, Bacău)

LE-AU CRESCUT CORNÎLE... (Eleonora Mircea, București)

FLACĂRA

Revistă social-politică și literar-artistică

Anul XI—Nr. 41(385)

13 octombrie 1962

REDACȚIA:
BUCUREȘTI
PIAȚA ȘCINTEII

Căsuța poștală: 3507
of. 33, Tel. 17.60.10.
int. 1744

ABONAMENTE:

la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

PREȚUL
ABONAMENTELOR:

3 luni: 26 lei
6 luni: 52 lei
un an: 104 lei

UMOR

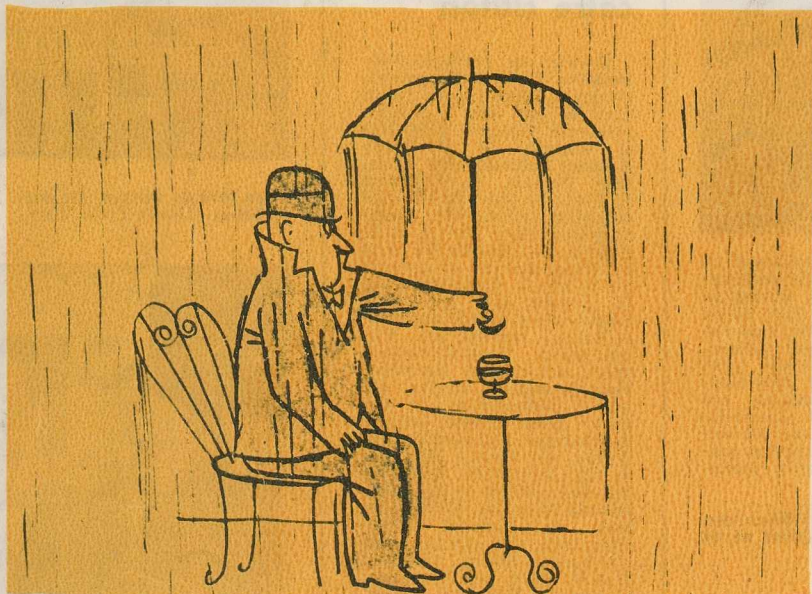
Fără cuvinte.

Desen de E. ARNO

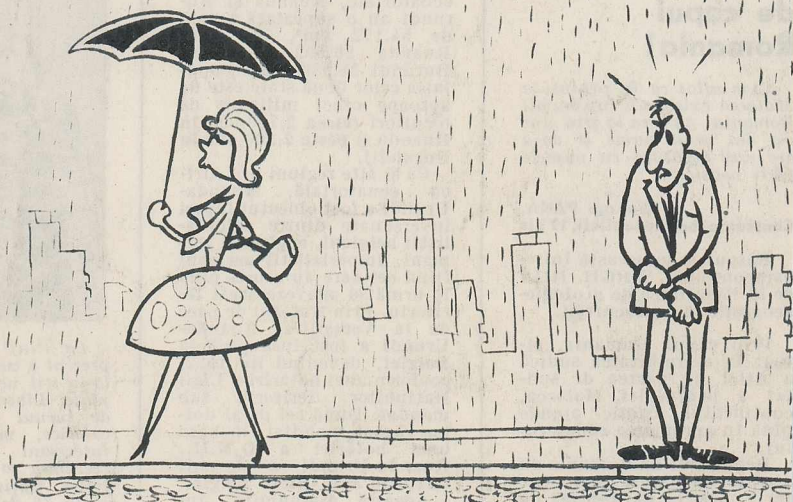
— Ce-al făcut cu banii pe care ți i-am dat ca să nu mai scriții din vioră?
— Mi-am luat o tobă!

Desen de N. CLAUDIU

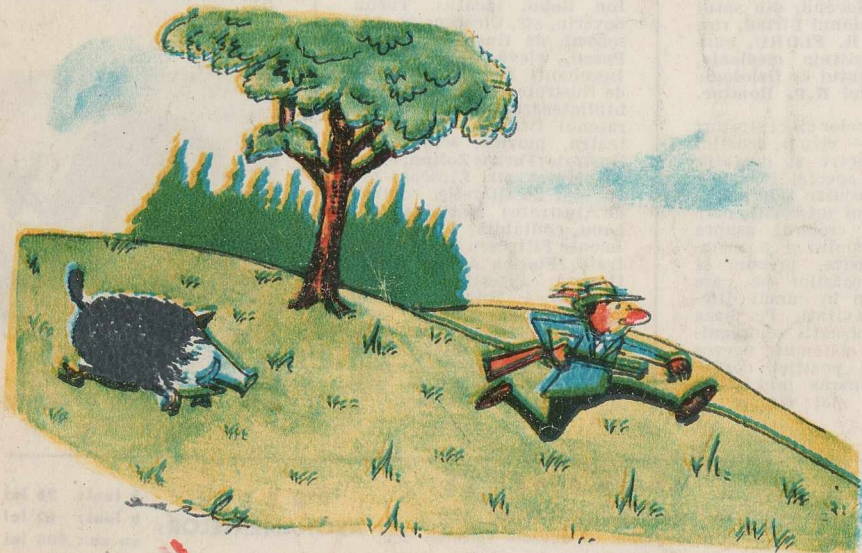
Fără cuvinte.

Din „Eulenspiegel”

EL: Tocmai acum ți-l gășit să ne certăm?!...

Desen de Mihai GROS

— În fond, eu am permis de vânătoare, nu el!...

Desen de DARLY

Fără cuvinte.

Din „Panorama”